

Utorak, 12.april 2005.
Svedok Zeqir Gashi
Svedok Philip Coo
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 14.18 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Dobar dan. Samo da vas podsetim doktore Gashi da je svečana zakletva koju ste juče položili još uvek na snazi. Gospodine Powles?

svedok Zeqir Gashi

ADVOKAT POWLES: Hvala časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT POWLES – NASTAVAK

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Dobar dan gospodine Gashi.

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Dobar dan.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Biće vam drago da čujete da nemam još mnogo pitanja za vas, a prvo pitanje je: da li je tačno da nikada niste videli Qerqiza [Isak Musliu] sa maskom u Lapušniku/Llapushnik tokom vremena koje ste tamo proveli, zar ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Juče ste izjavili da ste od drugih čuli da je Qerqiz imao razgovore sa budućim vojnicima u Lapušniku/Llapushnik. Da bi to razjasnili, to nije nešto što ste vi lično saznali, već je to nešto što ste čuli od drugih ljudi?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Čuo sam to od drugih ljudi. Lično nisam imao saznanja o tome.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da li ste od drugih čuli i to da je takođe i Ymer Alushani razgovarao sa budućim vojnicima [OVK] u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nisam za to čuo.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Kako bi stvari bile jasne, gospodin Musliu prihvata da je on bio jedan od komandanata u Lapušniku/Llapushnik, ali ne i da je tamo bio jedini komandant. Kada ste se sreli sa istražiteljem Tužilaštva Howardom Tuckerom u septembru mesecu 2003. godine, zar nije tačno gospodine Gashi da ste rekli da niste imali nikakva lična saznanja o tome ko je komandant OVK u Lapušniku/Llapushnik? To je tačno, zar ne doktore?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To je tačno. Juče sam tokom svog svedočenja objasnio iz kog sam razloga to rekao.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Takođe ste rekli juče tokom svedočenja da vas je Ymer Alushani upoznao sa jednim od vođa OVK koga su zvali Qerqiz.

ADVOKAT POWLES: Ukoliko Tužilaštvo želi reference za to, to je stranica broj 34, red broj 9 i 10 transkripta.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Gospodine Gashi, juče ste rekli da vas je Ymer Alushani upoznao sa jednim od vođa OVK u Lapušniku/Llapushnik. Zar nije tačno doktore da ste vi lečili vojnike iz drugih jedinica u vašoj klinici u Lapušniku/Llapushnik? Mislim, osim jedinice *Çeliku 3*?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Koliko se sećam, ja nisam lečio tokom mog boravka u Lapušniku/Llapushnik vojnike iz drugih jedinica.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Možda nećete moći oko toga doktore da nam pomognete pošto vi sami niste bili vojnik, ali istina je zar ne da je bilo u Lapušniku/Llapushnik i drugih jedinica osim jedinice *Çeliku 3*, a to su *Pelumbi* i *Gurri* jedinice?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Moguće je, ali kada lečimo vojnike, mi nismo znali kojim jedinicama pripadaju, jer su oni za nas bili pacijenti a ne vojnici.

ADVOKAT POWLES – PITANJE: Da. Ali ono što vas ja doktore pitam je sledeće: da li ste vi znali da su se jedinice *Pelumbi* i *Gurri* nalazile u Lapušniku/Llapushnik? Možda vi to niste znali, i ako je tako, recite to?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Nisam znao za to. Kao što sam juče rekao, cilj nam je bio da pružimo medicinsku negu i ništa drugo.

ADVOKAT POWLES: Možemo li da pređemo na privatnu sednicu časni Sude?

SUDIJA PARKER: Privatna sednica.

(privatna sednica)

sekretar: Na otvorenoj smo sednici.

SUDIJA PARKER: Hvala vam puno gospodine Powles.

TUŽILAC WHITING: Ne znam da li gospodin Khan ima pitanja?

SUDIJA PARKER: Gospodine Khan?

ADVOKAT KHAN: Časni Sude, znao sam ako predugo budem čekao da ćete zaboraviti na mene. Možda samo jedno pitanje za svedoka.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KHAN

ADVOKAT KHAN – PITANJE: Doktore Gashi, ja sam advokat Khan i zastupam Fatmira Limaja. Ranije ste rekli da poznajete Ferata Sopiya, je li tako? Ferat Sopi?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT KHAN – PITANJE: Zar nije tačno da je on radio kao tehničar i pomagao vam je u toj improvizovanoj bolnici u Lapušniku/Llapushnik?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: On je radio kratak period, jer je on preselio porodicu iz Lapušnika/Llapushnik. Dolazio je s vremena na vreme, ali nije dugo ostajao.

ADVOKAT KHAN – PITANJE: Da li znate da su 25. jula [1998. godine] vojnici OVK iz različitih jedinica došli da pomognu u borbi protiv Snaga bivše Jugoslavije, Srpskih snaga?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Vrlo je moguće da su se tamo nalazili i drugi vojnici zato jer je to bila [mesto Lapušnik/Llapushnik] ključna pozicija.

ADVOKAT KHAN – PITANJE: Nema sumnje da je 25. juli bio veoma užurban dan i da ste vi imali mnogo posla. Da li je to tačno ili nije?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: To je tačno. Kao što sam juče već rekao tokom svedočenja, tog dana mi smo prebacili stvari iz te klinike u drugu kuću gde je bilo bezbednije.

ADVOKAT KHAN – PITANJE: Da li se sećate, da li je Fatmir Limaj dolazio u vašu improvizovanu bolnicu tog popodneva 25. jula? Da li se toga sećate ili ne?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne sećam se toga.

ADVOKAT KHAN – PITANJE: Da li se sećate da je bio u veoma lošem stanju? I ako vam je to od pomoći, da li se sećate da su mu oči bile veoma suzne, crvene i naduvene?

SVEDOK GASHI – ODGOVOR: Ne sećam se.

ADVOKAT KHAN: Zahvaljujem se. Nemam više pitanja.

SUDIJA PARKER: Hvala vam gospodine Khan. Gospodine Whiting?

TUŽILAC WHITING: Nemam više pitanja. Hvala vam časni Sude.

SUDIJA PARKER: Doktore Gashi, biće vam drago da čujete da je ovim vaše svedočenje završeno. Čini se da je ovo kraj ispitivanja za vas. Sud vam je zahvalan zbog vašeg prisustva i pomoći u ovom suđenju. A sada naravno možete da se vratite u vaše mesto življenja. Hvala vam puno.

SVEDOK GASHI: Hvala vama puno.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA PARKER: Izvolite gospodine Whiting?

TUŽILAC WHITING: Časni Sude, sledeći svedok je spreman da svedoči, ali pre nego što uđe sledeći svedok, Tužilaštvo bi htelo da uvrsti u spis još nekoliko dokaznih predmeta i izjava. Samo zato što sam kod mikrofona, ja ću prvi da krenem i da ih pročitam nekoliko, a onda će gospodin Colin Black da nastavi sa još nekoliko njih. Prvi dokument za koji tražim da se uvrsti u spis, a zamoliću sudskog poslužitelja da ga podeli po sudnici, jer nije do sada bio dostavljen Pretresnom veću ili zastupnicima. Odbrana već zna za njega, ali Sud nije video taj dokument.

SUDIJA PARKER: Da gospodine Whiting?

TUŽILAC WHITING: Časni Sude, to je dokument koji nosi oznaku ERN U0008352. To je dokument od jedne stranice a ima i prevod. I mislim da bi on trebalo da se uvrsti uz sledeću saglasnost, a to je da je Tužilaštvo dobilo taj dokument zajedno sa drugim dokumentima od Vlade Srbije otprilike 11. oktobra 2001. godine. U pismu od 23. juna 2004. godine, Ministarstvo spoljnih poslova Srbije i Crne Gore potvrdilo je da je taj dokument pronađen u selu Likovac/Likoc od strane Srpskih snaga MUP-a negde između 3. i 7. avgusta 1998. godine. Oko toga je postignuta saglasnost između Tužilaštva i Odbrane, i na toj osnovi je dogovoreno da bude uvršten u spis.

SUDIJA PARKER: Kako bi mi bilo jasnije: da li vi kažete da su i ove činjenice koje ste upravo izneli takođe usaglašene?

TUŽILAC WHITING: Da, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Shvatam. I takođe je usaglašeno da je svedok bio star dve godine kada je ta izjava nastala?

TUŽILAC WHITING: Ne, časni Sude. Verujem da će nam drugi dokazi... da će nam drugi dokazi omogućiti da... ovde je napravljena greška, dva broja su tu zamenjena u tom... u tom...

SUDIJA PARKER: Možda je on rođen 1969. godine a ne 1996. godine?

TUŽILAC WHITING: Upravo tako časni Sude. A postoje i drugi dokumenti koji su u vezi s tim problemom.

SUDIJA PARKER: Dakle, ovo je podnesak u skladu sa *Pravilom 92 bis*, zar ne?

TUŽILAC WHITING: Pa ne mislim da se radi o *Pravilu 92 bis* jer... mislim da je to...

SUDIJA PARKER: Jednostavno je to dokument...

TUŽILAC WHITING: Da, i mislim da može da se uvrsti u spis kao usaglašena činjenica.

SUDIJA PARKER: Ne vidim nijedan znak neslaganja sa vašim predlogom, tako da će dokument biti uvršten u spis kao dokazni predmet.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P218.

TUŽILAC WHITING: Što se tiče sledeće stvari, ponovo ću zamoliti sudskog poslužitelja za pomoć kako bi vam podelio dokument koji bi zajedno Tužilaštvo i Odbrana želeli da se uvrsti u spis. Ovde se jednostavno radi o... ovaj dokument potiče iz izveštaja OEBS-a pod nazivom *Kako viđeno, tako rečeno* i tu se nalazi spisak svih sela na Kosovu/Kosovë. U prvom delu su imena na srpskom jeziku po abecednom redu, a onda se pojavljuju imena sela i opština na albanskom jeziku, a drugi deo dokumenta ide drugim redom: prvo se pojavljuju mesta sa albanskim nazivima koja su poređana po abecednom redu, a onda se pojavljuju imena na srpskom jeziku. I strane su smatrale da nam ovo može biti od pomoći na Sudu i da ga uvrstimo u dokazne predmete kako bi mogli da pratimo o kojim se selima govori, jer se ponekad koriste različiti nazivi za ista sela. Ne znam da li postoji mogućnost da se dodeli jedan broj dokaznog predmeta ili sudski broj.

SUDIJA PARKER: A zašto ne bi dobio broj dokaznog predmeta Tužilaštva, gospodine Whiting?

TUŽILAC WHITING: U redu.

SUDIJA PARKER: Biće uvršteno u spis.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P219.

TUŽILAC WHITING: Sada ću prepustiti reč gospodinu Blacku koji bi hteo još neke izjave i dokumente da uvrsti u spis.

SUDIJA PARKER: Da, gospodine Black.

TUŽILAC BLACK: Dobar dan časni Sude. Kao što je gospodin Whiting nagovestio, samo još nekoliko stvari. Mislim da je gospodin Yuonis još pre početka današnjeg rada Suda predao jedan registrator na kome piše " Svedoci po *Pravilu 92 bis* i ekspertski materijal" pod današnjim datumom - 12. april 2005. godine. Časni Sude, predlažem da učinimo slično kao što smo uradili i prošlog ponedeljka, a to je da brzo prođemo kroz različite tabulatore i da svakom damo broj dokaznog predmeta. Ali pre nego što to uradim, samo da kažem da smo juče predali peti zahtev Tužilaštva za uvrštanje u spis u skladu sa *Pravilom 92 bis* kao i zahtev za zaštitne mere za svedoke po *Pravilu 92 bis*. Možda je najlakše da se to reši podnescima koji se tiču svedoka, kao što smo učinili i prošle nedelje, ali to sam napomenuo samo kako bi Pretresno veće znalo za to. Da li da počnem sa prvim tabulatorom?

SUDIJA PARKER: Hvala vam.

TUŽILAC BLACK: Časni Sude, dokumenti u tabulatoru broj 1 su u skladu sa *Pravilom 92 bis* za svedoka L97. To je svedok za koga smo se složili sa Odbranom da bi njegovo svedočenje trebalo, vezano za neka redigovanja, uvrstiti u spis u pisanoj formi. Ovo svedočenje je predmet podneska kako bi se on dodao na spisak svedoka i da bi se uvrstile u spis njegove izjave u skladu sa *Pravilom 92 bis*, a to je Tužilaštvo dostavilo 24. marta 2005. godine. A juče smo podneli zahtev i za zaštitne mere. Razgovarao sam o tome sa Odbranom, i barem zastupnici dvojice optuženih su rekli da nemaju problem sa tim, dok je treći zastupnik rekao da će me obavestiti. Ja sada ne znam da li žele nešto da dodaju. Ali ono što mi u stvari tražimo je samo to da se ovom svedoku obraćamo pod pseudonimom i da dokumenti koji se nalaze u tabulatoru broj 1 budu uvršteni u spis pod pečatom časni Sude.

SUDIJA PARKER: Da li neko ima prigovor? Hvala vam. Lista svedoka Tužilaštva biće dopunjena svedokom L97, a izjava u tabulatoru broj 1 u njegovoj redigovanoj formi biće uvrštena u spis pod pečatom.

TUŽILAC BLACK: Hvala vam puno časni Sude. A jedna stvar koju sam zaboravio da napomenem je da smo poslednji put označili indeks za svrhu identifikacije za ERN oznaku. Možda bi takva praksa trebalo da se nastavi?

SUDIJA PARKER: Oznaka za identifikaciju biće indeks.

sekretar: Indeks će časni Sude biti P220 MFI, a tabulator broj 1 će biti P221 pod pečatom.

TUŽILAC BLACK: Časni Sude, sada govorimo o dokumentima po *Pravilu 92 bis* za svedoka L3 koja se nalaze u tabulatoru broj 2. Taj svedok je trebalo da ovde svedoči u sudnici, ali kao deo dogovaranja sa Odbranom, uzeli smo novu izjavu po *Pravilu 92 bis* i saglasili smo se da ovo svedočenje prihvatimo u pisanoj formi. Ovi dokumenti se časni Sude nalaze u podnescima koji su juče dostavljeni, i nalaze se u petom podnesku Tužilaštva o prihvatanju dokumenata po *Pravilu 92 bis*, uključujući i zahtev za zaštitne mere, i tražim da i sledeći broj bude prihvaćen pod pečatom.

SUDIJA PARKER: Da li vaš spisak svedoka sadrži i ime ovog svedoka?

TUŽILAC BLACK: Da časni Sude. On je prvo bio na spisku svedoka koji će pred Sudom da svedoče, a mi sada tražimo da se to izmeni. A kako bi bilo jasno u vezi zaštitnih mera časni Sude, ovaj svedok je već imao zaštitne mere i mi sada tražimo da joj se dodeli pseudonom i da se njene izjave uvrste u spis pod pečatom.

SUDIJA PARKER: A koji je njen pseudonim?

TUŽILAC BLACK: L03 časni Sude.

SUDIJA PARKER: Hvala. Spisak svedoka Tužilaštva biće izmenjen kako bi svedok L03 bio po *Pravilu 92 bis*. Izjava u tabulatoru broj 2 biće uvrštena u spis dokaznih predmeta po *Pravilu 92 bis* pod pečatom.

sekretar: Broj dokaznog predmeta Tužilaštva biće P222 za tabulator broj 2 pod pečatom.

TUŽILAC BLACK: Hvala vam. Dokumenti po *Pravilu 92 bis* za svedoka L43 nalaze se u tabulatoru broj 3. Časni Sude, po odluci Pretresnog veća od 13. oktobra 2004. godine, ovi dokumenti su provizorno prihvaćeni, a mi smo dovršili proceduru predviđenu *Pravilom 92 bis (b)* i ja molim da im se sada dodeli dokazni broj predmeta.

SUDIJA PARKER: Da li mu je dodeljen dokazni broj kada je prvobitno bio provizorno prihvaćen?

TUŽILAC BLACK: Ne časni Sude. Moram jasno da kažem: mislim da se to nalazilo još u prvom podnesku po *Pravilu 92 bis* Tužilaštva. Tada je dokument provizorno uvršten, ali smo mi morali da dovršimo sve tražene uslove iz *Pravila 92 bis (b)*, što smo sada i učinili.

SUDIJA PARKER: U redu. Da li je potrebno da bude pod pečatom?

TUŽILAC BLACK: Ne časni Sude.

SUDIJA PARKER: Izjava svedoka L43 biće uvrštena u spis po *Pravilu 92 bis* uz odobrenje.

sekretar: Broj dokaznog predmeta Tužilaštva biće P223 za tabulator broj 3.

TUŽILAC BLACK: Hvala časni Sude. Prelazim na tabulator broj 4. Ovo su dokumenti po *Pravilu 92 bis* za svedoka L101. Ovi dokumenti se takođe spominju u podnesku koji smo juče dostavili. Mi tražimo da se ovaj svedok doda na spisak svedoka i da njegova izjava bude

uvrštena po *Pravilu 92 bis*, uz zaštitne mere dobijanja pseudonima i usvajanje dokumenta pod pečatom.

SUDIJA PARKER: Izjava u tabulatoru broj 4 biće uvrštena u spis po *Pravilu 92 bis* a to je izjava svedoka L101. Prihvata se pod pečatom. Tražene zaštitne mere biće zahtevane.

sekretar: Broj dokaznog predmeta Tužilaštva biće P224 za tabulator broj 4 pod pečatom.

TUŽILAC BLACK: Časni Sude, ja bih završio sa svedocima po *Pravilu 92 bis* kako bih izneo još četiri stvari koje se nalaze u ovom indeksu a koje se nalaze u registratoru. Radi se o ekspertskim materijalima koji su usaglašeni sa Odbranom. Ponovo ću na brzinu proći kroz njih. Materijal koji se nalazi u tabulatoru broj 5 je ekspertski izveštaj koji nosi oznaku 001/2005ER, sa datumom od 3. marta 2005. godine. Časni Sude, ovo je izveštaj Međunarodne komisije za nestala lica koji se bavi žrtvama Zvonkom Marinkovićem i Jeftom Petkovićem i ja bih vas zamolio da ova dokumenta dobiju sledeći broj dokaznog predmeta Tužilaštva.

SUDIJA PARKER: Ekspertski izveštaj Međunarodne komisije za nestala lica od 3. marta 2005. godine biće uvršten u spis.

sekretar: Broj dokaznog predmeta Tužilaštva biće P225 za tabulator broj 5.

TUŽILAC BLACK: Hvala vam. Prelazimo na tabulator broj 6. Ovo je još jedan ekspertski izveštaj Međunarodne komisije za nestala lica koji nosi oznaku 003/2004ER, sa datumom od 12. decembra 2004. godine. Časni Sude, ovaj izveštaj se bavi žrtvom Hasanom Hoxhom i ja bih vas zamolio da ova dokumenta dobiju sledeći broj dokaznog predmeta Tužilaštva. Ovo je takođe usaglašeno sa Odbranom.

SUDIJA PARKER: Sličan izveštaj u tabulatoru broj 6 od 12. decembra 2004. godine biće uvršten u spis.

sekretar: Broj dokaznog predmeta Tužilaštva biće P226 za tabulator broj 6.

TUŽILAC BLACK: Hvala vam. Prelazimo na tabulator broj 7. To je obdukcijski izveštaj od 13. oktobra 2003. godine koji nosi oznaku SLD01/002B, i ja bih vas zamolio časni Sude da ova dokumenta dobiju sledeći broj dokaznog predmeta Tužilaštva.

SUDIJA PARKER: Obdukcijski izveštaj od 13. oktobra 2003. godine biće uvršten u spis.

sekretar: Broj dokaznog predmeta Tužilaštva biće P227 za tabulator broj 7.

TUŽILAC BLACK: Dokument u poslednjem tabulatoru broj 8 je smrtovnica Fehmi Xhemaie, poznatog i kao Fehmi Tafa. Kao što ste приметили, i on ima broj predmeta SLD01/002B, i potpisan je 25. januara 2005. godine. Zamolio bih da ovaj dokument dobije sledeći broj dokaznog predmeta.

SUDIJA PARKER: Smrtovnica Fehmi Xhemaie u poslednjem tabulatoru broj 8 biće uvrštena u spis.

sekretar: Broj dokaznog predmeta Tužilaštva biće P228 za tabulator broj 8 časni Sude.

TUŽILAC BLACK: Kako bi vam to najavili časni Sude, mi očekujemo još neke dokumente vezane sa Fehmi Xhemau poznatog i kao Fehmi Tafa. 16. marta 2005. prvi put smo obavješteni o identifikaciji tih materijala, i od tada ja pokušavam da potvrdim sa Međunarodnom komisijom za nestala lica da se radi o istoj osobi. Oni su to i potvrdili u petak popodne 8. aprila 2005. godine - da se radi o istoj osobi. Odbrana se ljubazno saglasila sa tim časni Sude da ove materijale uvrstimo u spis kada ih dobijemo. Mi nastojimo da te ekspertske izveštaje sastavimo što je pre moguće. Ne znam da li je časni Sude zbog toga potrebno da sačuvamo jedan dokazni broj predmeta ili da to učinimo kada izveštaj bude završen?

SUDIJA PARKER: Ja mislim kada bude spreman.

TUŽILAC BLACK: Časni Sude, ja nisam 100 posto siguran da je to jasno u zapisniku, a to je moja greška ako nije jasno... ali časni Sud je naglasio da će zaštitne mere biti odobrene kako je i traženo za svedoka L101. Da li to takođe važi i za svedoke L97 i L03 koji se isto nalaze u tom podnesku?

SUDIJA PARKER: Ne. Za to je isto tako potrebna odluka. Sprovedeće se zaštitne mere i za svedoke L97 i L03.

TUŽILAC BLACK: Hvala vam časni Sude.

SUDIJA PARKER: Da li je to sve?

TUŽILAC BLACK: Veoma sam vam zahvalan. To bi bilo sve.

SUDIJA PARKER: Gospodine Nicholls?

TUŽILAC NICHOLLS: Mi smo spremni za našeg sledećeg svedoka časni Sude.

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA PARKER: Dobar dan gospodine. Molim vas da pročitate svečanu zakletvu sa karte koja vam je data.

SVEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA PARKER: Hvala vam puno. Izvolite sedite.

svedok Philip Coo

SUDIJA PARKER: Mogu li da kažem zbog gospodina Blacka da će odluka u vezi sa zahtevom o zaštitnim merama biti pisana odluka. Mislim da zbog opreznosti takve stvari uvek treba jasno zbog zapisnika rešavati, a pisana odluka će uslediti ubrzo. Gospodine Nicholls?

TUŽILAC NICHOLLS: Hvala vam. Dobar dan časni Sude.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC WHITING

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Dobar dan gospodine Coe?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Dobar dan.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Znam da ste i pre svedočili, ali i ja to često zaboravljam, pa vas molim da govorimo sporije i da ostavljamo vremenski razmak između pitanja i odgovora kako bi prevodioci mogli sve da čuju.

SVEDOK COO – ODGOVOR: Hoću.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Molim vas da zbog transkripta navedete vaše puno ime i prezime?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Philip Coe.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Uglavnom ćemo danas da govorimo o izveštaju koji ste sastavili u vezi ovog predmeta i mi ćemo do toga ubrzo stići. Ali prvo ako možete da kažete Sudu o vašem vojnom iskustvu pre nego što ste počeli da radite za MKTJ?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Časni Sude, radio sam 10 godina kao obaveštajni oficir u Kanadskoj vojsci. U tih 10 godina radio sam na poziciji strateškog obaveštavanja u Glavnom štabu nacionalne odbrane. [Kanade]. Takođe sam radio, a radio sam i na nivou čete sa obaveštajnim podacima, i na brigadnom nivou, na kom sam u okviru SFOR-a bio u Bosni 1996. godine. Na svim mestima sam radio kao obaveštajni oficir koji je rukovodio analitikom i nadgledao osoblje koje se bavilo analitikom.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. Možete li da nam kažete kada ste se zaposlili u MKTJ?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Priključio sam se u maju mesecu 1999. godine.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A na kom položaju radite u MKTJ? Koja je vaša funkcija?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Radim u kancelariji Tužilaštva u odeljenju koji se zove Tim za vojnu analizu, u okviru Istražnog odeljenja.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A šta je u stvari Tim za vojnu analizu, ili kako ga skraćeno zovu TVA?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Tim za vojnu analizu sastoji se od lica koja imaju vojno iskustvo i to uglavnom obaveštajno. Njihova je funkcija da identifikuju i analiziraju informacije u vezi vojnih organizacija koje su u konfliktu kojim se mi ovde na MKTJ bavimo. Primarno analiziramo podatke koje se tiču naoružanih grupa, njihove aktivnosti, njihovu strukturu, kako izgleda njihov lanac komandovanja i kontrole.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. A kakva je vaša uloga ili naziv položaja u TVA?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ja sam na čelu Tima za vojnu analizu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Koliko dugo ste na čelu Tima za vojnu analizu?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Počeo sam tu dužnost da vršim u avgustu mesecu 2004. godine, a imenovan sam na tu dužnost u januaru mesecu 2005. godine.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Od momenta kad ste počeli da radite u Timu za vojnu analizu, da li ste se specijalizovali ili fokusirali za neko posebno područje analize?

SVEDOK COO – ODGOVOR: U mom fokusu je čitavo vreme bio sukob na Kosovu/Kosovë i to prvenstveno u vezi sa Srbima protiv kojih je bila podignuta optužnica.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li ste i pre svedočili pred MKTJ?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da, jesam u *Predmetu Milošević* kao svedok ekspert Tužilaštva.

TUŽILAC NICHOLLS: Časni Sude, biografija gospodina Cooa se nalazi pred vama u tabulatoru broj 2. Zamoliću da se ovaj dokument uvrsti u spisak dokaznih predmeta?

SUDIJA PARKER: Da gospodine Harvey?

ADVOKAT HARVEY: Časni Sude, ja ovo govorim u ime svih timova Odbrane. Ja sam u razgovorima sa gospodinom Nichollsom rekao da se mi ne protivimo da se biografija svedoka i ceo izveštaj svedoka vama predoči, i bili bi srećni da ste to mogli ranije da dobijete kako bi to pogledali i upoznali se sa sadržajem, ali sam siguran da ćemo to uspeti i danas.

SUDIJA PARKER: Hvala vam puno na tome gospodine Harvey.

TUŽILAC NICHOLLS: I ja se zahvaljujem gospodine Harvey.

SUDIJA PARKER: Tabulator broj 2, biografija gospodina Cooa biće uvršena u spis.

TUŽILAC NICHOLLS: Da. A ja bih trebalo da kažem da ovaj dokazni predmet nosi ERN oznaku od broja U0083180 do broja U0083184.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P229.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Sada se okrećemo izveštaju koji ste pripremili za ovaj predmet. Ko je od vas zatražio da pripremite ovaj izveštaj za *Predmet Limaj*?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Andrew Cayley, koji je prethodno radio u Tužilaštvu je to od mene zatražio.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Kakav je bio cilj ovog izveštaja koji ste napisali?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Cilj je bio da se opiše priroda oružanog sukoba na Kosovu/Kosovë od januara do avgusta meseca 1998. godine.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U vašem izveštaju...

TUŽILAC NICHOLLS: Časni Sude, to se nalazi u tabulatoru broj 3.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE:...govorili ste u paragrafu broj 1 i 2 šta izveštaj obuhvata. Možete li da nam kažete ovde zbog zapisnika koji je bio okvir ovog izveštaja?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Okvir je bio da se opiše reakcija zaraćenih strana, Srpskih snaga kao i OVK, njihova reakcija na bezbednosnu situaciju na Kosovu/Kosovë koja je bila sve lošija u to vreme.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Koje ste izvore informacija koristili prilikom pripremanja ovog izveštaja?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Oslanjao sam se na podatke iz četiri glavne kategorije. To su podaci Snaga SRJ i Srpskih snaga, na podatke Evropske posmatračke misije, saopštenja OVK, i na različite izveštaje kao što su na primer zapisnici sa sastanka Zdužene komande SRJ.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ovo je jedno opšte pitanje, ali da li možete da opišete u okviru tih kategorija čije ste izveštaje više koristili i čije ste smatrali korisnijim za nastanak vašeg izveštaja, ako mogu tako da kažem?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Najkorisniji izvori su oni koji su navedeni u aneksu B, a koji su došli iz Vojske Jugoslavije, VJ, a drugi po važnosti su izveštaji Evropske posmatračke misije.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: I samo kratko, jer imamo vaš izveštaj: da li možete da nam kažete na šta se odnose ovi aneksi od slova A do slova E, šta se u njima nalazi?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To su kao što sam već rekao, opšte kategorije dokumentacije koju sam koristio. U aneksu A su različiti izveštaji koji ne mogu logički da se uvrste pod ove preostale tri kategorije. I tu se nalazi koliko se sećam izveštaj srpske štampe, zapisnici Zdužene komande i mali broj stvari iz drugih izvora. Aneks B uglavnom se tiče izveštaja VJ i to uglavnom Prištinskog korpusa VJ, ali se tu nalaze i izveštaji i drugih vojnih struktura na Kosovu/Kosovë kao što su vojne teritorijalne organizacije iz Prištinske vojne oblasti. Aneks C... možda mešam B i C, ali jedan od ta dva su saopštenja OVK. Ima ih relativno malo i bave se pitanjima koja sam ja istraživao nekoliko meseci. Aneks D sadrži izveštaje Evropske posmatračke misije na Kosovu/Kosovë iz tog vremena kada su imali posmatrače na terenu. Aneks E se sastoji od izveštaja Službe bezbednosti VJ na Kosovu/Kosovë, a ta Služba bezbednosti je bila sastavni deo VJ i ona je između ostalih stvari bila odgovorna za obaveštavanje i istraživanje zločina počinjenih od strane i protiv Snaga VJ.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. Možete li da nam kažete u kojoj meri je vaš izveštaj bio ograničen, ukoliko je bio?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Jedno od ograničenja jeste da su saopštenja OVK najverovatnije sadržala elemente propagande. Ja sam to uzeo u obzir. Ali ja ne mislim da je to uticalo na generalnu procenu koju sam napravio. Osim toga, ograničenje predstavlja i nepostojanje izveštaja iz Ministarstva unutrašnjih poslova... a to su bile Policijske snage na Kosovu/Kosovë. Mi imamo dosta izveštaja VJ, ali nemamo mnogo dokumenata Ministarstva unutrašnjih poslova, iz najrazličitijih razloga, ali pre svega jer nisu odgovorili na poziv da pomognu kao što je to učinila VJ.

TUŽILAC NICHOLLS: Hvala. Molio bih časni Sude da se ovaj izveštaj uvrsti u spis. On nosi oznaku ERN od broja U0083185 do broja U0083220. I ako mogu da objasnim. Materijali koji idu kao prilog ovom izveštaju nalaze se u pet do sedam velikih registratora, a od toga imamo jedan primerak na papiru koji će biti uvršten u dokaze i imamo tri kopije za vas časni Sude na kompaktnim diskovima. Četiri diska, izvinjavam se. Oni sadrže ceo izveštaj, sve fusnote, kao i sve anekse. Drugim rečima, možete da kliknete na ERN broj i da onda pročitate dokument. Mislim da je tako praktičnije i svima dostupnije. Ukoliko u bilo kom trenutku časni Sud ne bude želeo da koristi ovu metodu preko kompaktnog diska, mi ćemo vam dostaviti štampanu kopiju, a sa tim se veoma velikodušno složila i Odbrana.

ADVOKAT HARVEY: To je tačno časni Sude.

SUDIJA PARKER: Hvala gospodine Harvey.

TUŽILAC NICHOLLS: Ako bi mogao da se dodeli broj, molim vas?

SUDIJA PARKER: Prihvata se izveštaj svedoka u tabulatoru broj 3.

TUŽILAC NICHOLLS: Mislim časní Sude da ukoliko damo...

SUDIJA PARKER: A šta je sa svim ovim dodacima, pitam ja?

TUŽILAC NICHOLLS: Ukoliko damo jedan broj za kompakt disk i jedan broj štampanoj kopiji, na taj način će biti obuhvaćeni i izveštaj, i dodaci i sav prateći materijal. Mislim da može da se dodeli jedan broj i da bi to bilo najbolje da se uradi.

SUDIJA PARKER: Dakle, vi želite dva odvojena broja?

TUŽILAC NICHOLLS: Ne, mislim da je dovoljno da imamo jedan broj za izveštaj i sve dodatke koji se nalaze na kompakt disku. Ali za svaki slučaj da imamo isti broj za obe stvari ili /1, ili nešto tome slično?

SUDIJA PARKER: Ja sam se zbunio zbog brojeva stranica koje ste vi naveli na početku. Ali u redu. Uvrstićemo u spis ceo izveštaj i to i štampanu verziju i onu na kompakt disku kao jedan dokazni predmet.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P230.

TUŽILAC NICHOLLS: Hvala vam.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Gospodine Coo, izvinjavam se, samo još nešto. Da li je tačno da ste pronašli nekoliko grešaka pre svega u datumima u prevodu, koje ste vi ispravili?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da, to je tačno. Ja sam dostavio i te štamparske greške.

TUŽILAC NICHOLLS: Časní Sude, postoji i veoma kratak spisak grešaka koji je juče dostavljen zastupnicima Odbrane. Ako bi moglo tome da se dodeli dokazni broj? To bi trebalo da ima drugi dokazni broj predmeta jer se to ne nalazi na kompakt disku ili kao izveštaj i materijali.

SUDIJA PARKER: Izveštaj o greškama biće uvršten kao poseban dokazni predmet.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P231.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. Gospodine Coo, u paragrafima od broja 44 do broja 48 vašeg izveštaja vi dajete procenu prirode oružanog sukoba na Kosovu/Kosovë od januara do avgusta meseca 1998. godine. Mi ćemo proći kroz mnoge dokumente koji su vas naveli na takvu procenu, ali možda da počnemo tako što ćete vi ukratko da iznesete Pretresnom veću objašnjenje vaše procene o prirodi ovog sukoba u navedenom razdoblju?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da časní Sude. U periodu od januara do otprilike sredine maja meseca 1998. godine, informacije kojima sam ja raspolagao vode do zaključka da se sukob Srpskih snaga i OVK uglavnom sastojao od sporadičnih incidenata koji su rasli do sredine maja meseca. I onda ponovo na osnovu informacija koje sam pogledao, negde

sredinom maja meseca se čini da je došlo do porasta intenziteta sukoba kao i do širenja područja, pa su se operacije odvijale mnogo češće, i to je sve potrajalo do... sa novim intenzitetom ponovo u julu mesecu i najmanje još početkom avgusta meseca 1998. godine. U julu mesecu 1998. godine... tokom juna i jula meseca 1998. godine, Srpske snage su pokrenule veliku ofanzivu na Kosovu/Kosovë. Pre toga, bilo je jakih ofanziva, ali od jula meseca je ofanziva postala izrazito jaka i uključila je čitav Prištinski korpus.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. Da sada krenemo od početka izveštaja. Vi ste u paragrafima od broja 4 do broja 8 počeli da objašnjavate strukturu VJ, i tu imamo jednu kartu u paragrafu broj 7 koja pokazuje zonu odgovornosti različitih jedinica. Kako se zvao korpus koji je bio zadužen za područje Kosova/Kosovë?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Prištinski korpus je imao kao zonu odgovornosti teritoriju Kosova/Kosovë..

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A koje je vojno telo bilo iznad Prištinskog korpusa?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Nadređena formacija je bila Treća armija.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U paragrafima broj 5 i 6 govorite o jedinicama koje su činile Prištinski korpus. Ako vam je potrebno, možete da pogledate vaš izveštaj, ima ih dosta. To se nalazi u tabulatoru broj 3. Vi kažete da su te jedinice u mirovno vreme bile neaktivne. Možete li da nam objasnite šta ste pod tim mislili? Koje su jedinice uvek bile aktivne a koje bi se aktivirale samo u vreme sukoba?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Prištinski korpus je imao čitav niz podređenih brigada od kojih su neke bile aktivne u mirnodopsko vreme dok su druge trebalo da budu aktivirane u situacijama vanrednog stanja ili u doba ratnog stanja. Tokom mira su te mirnodopske jedinice bile neaktivne i održavale su brojno stanje samo osnovnog kadra. Aktivne brigade su uvek uključivale 15. Oklopnu brigadu, 125. Motorizovanu brigadu, 243. Mehanizovanu brigadu, 549. Motorizovanu brigadu, a takođe su bile i dve artiljerijske brigade, 52. Mešovita artiljerijska brigada i 52. Protivazдушna-raketna-artiljerijska brigada. Prve četiri jedinice koje sam naveo su takozvane manevarske jedinice koje izvršavaju borbena dejstva. Sledeće dve, artiljerijske jedinice, one pružaju artiljerijsku podršku. Dodatne jedinice uključuju i jedinice Vojne policije i Izviđačke jedinice. Vojna policija u Vojsci Jugoslavije je imala i borbenu funkciju, dok u nekim drugim armijama to nije slučaj. U Vojsci Jugoslavije je Vojna policija vršila specijalne operacije, a posebno u borbi protiv pobunjeničkih snaga ili specijalnih ciljeva. Kada sam spominjao mirnodopsku strukturu brigade, mislio sam na to da bi brigada u ratno vreme bila dodatno ojačana. Njena bi se snaga ojačala i brojno jedinicama kao i pridodavanjem jedinica izvan korpusa. To se dogodilo 1999. godine kada su brojne brigade dovedene izvan [Prištinskog korpusa]. Ali to se dogodilo i u periodu koji ovaj izveštaj pokriva. Najmanje dve brigade ili elementi dve brigade su bili dovedeni sa područja izvan Kosova/Kosovë. To je bila 72. Brigada Specijalnih jedinica i 63. Padobranska brigada. U normalnim okolnostima su pripadali Korpusu Specijalnih snaga koji je bio stacioniran u Beogradu.

TUŽILAC NICHOLLS: Hvala. Zamoliću gospodina Yuonisa da stavi kartu koja se nalazi u paragrafu broj 7 izveštaja na sistem *Sanction*. Sistem ne radi. Ako možemo da je stavimo na grafoskop? Časni Sude, ovo je kopija u boji karte koju možemo da vidimo u paragrafu broj 7 za koju želim da se uvrsti u spis, jer se ni na kompakt disku ni u ovoj štampanoj verziji ne vidi baš najbolje.

SVEDOK COO: Časni Sude, samo kako bih razjasnio, želim da dodam da se na karti nalazi ime 52. korpusa, a to je drugo ime za Prištinski korpus.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. Ako možete sada da pogledate na vaš monitor gospodine Coa, to je ona ista karta koja pokazuje zonu odgovornosti raznih brigada a koja se nalazi i u vašem izveštaju. Da li je to tačno?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To je tačno časni Sude.

TUŽILAC NICHOLLS: Ako bi mogli da dobijemo broj časni Sude?

SUDIJA PARKER: Prihvata se.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P232.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam gospodine Coa. Sledeća oblast o kojoj želim na kratko da govorim, a nalazi se u paragrafima od broja 9 do 14 vašeg izveštaja jeste struktura Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije ili MUP-a. 1998. godine, vi govorite o sledećem, prema zakonu SRJ - da li je postojala neka uloga MUP-a u oružanim dejstvima?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Zakon o odbrani SRJ prepoznaje MUP kao telo koje ima borbenu funkciju i uzima to u obzir jer se navodi da za vreme vanrednih stanja, u koje spada i ratno stanje, MUP može biti korišćen u borbenim operacijama i u tom slučaju one su podređene VJ.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li je 1998. godine bilo proglašeno vanredno stanje ili ratno stanje?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Po mom saznanju, takvo stanje nije bilo proglašeno 1998. godine, ali je uprkos tome MUP izvodio borbena dejstva.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U paragrafu broj 11 vašeg izveštaja govorite o jedinicama MUP-a koje su bile specijalno opremljene i obučene za borbu: PJP, SAJ i JSO. Molim vas da nam objasnite kakve su to bile jedinice i koja im je bila namera?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Sve su to specijalne jedinice MUP-a, sve imaju teško naoružanje, i specijalno su obučene za vođenje borbenih operacija. Najveća od njih je PJP, Posebna jedinica policije. Nju čine pripadnici redovne policije koji dobijaju specijalnu obuku i zatim ih pozivaju u vreme vanrednih stanja. Oni su gotovo čitavo vreme 1998. godine i 1999. godine bili mobilisani na Kosovu/Kosovë. Njihova struktura je slična strukturi vojnih lakih pešadijskih jedinica. Imaju bacače, oklopne transportere; koriste artiljerijske protivvazdušne sisteme protiv kopnenih ciljeva i mnoga druga teška naoružanja. Još dve specijalne jedinice, znatno manje jedinice su JSO, Jedinica za specijalne operacije i SAJ, Specijalna anti-teroristička jedinica. One imaju mnogo viši standard obuke, ali su i znatno manje. Njihovo brojno stanje je u to vreme procenjeno na 500 pripadnika za svaku od dve jedinice, a njihova je uloga bila da vode operacije kao što su napadi na glavne štabove OVK, a njihova specijalnost ili spremnost je bila da se infiltriraju duboko na teritoriju koju je držala OVK. Moram da dodam da je PJP bio dosta strukturiran slično vojsci sa četama i odredima, pri čemu je svaka od četa imala od 120 do 150 pripadnika.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam na ovom objašnjenju. U paragrafu broj 14 govorite o organizaciji pod nazivom Štab MUP-a za Kosovo i Metohiju. Možete li da mi kažete o kakvoj se organizaciji radi i koja je bila funkcija tog tela 1998. godine?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Štab MUP-a postojao je najmanje od početka 1998. godine a trebalo je da koordinira jedinicama MUP-a na Kosovu/Kosovë. Tipično za Srbiju. To je bio MUP Srbije. Postojao je i Savezni MUP ali on u to vreme nije bio relevantan. A MUP Srbije je bio strukturiran u regionalnim sekretarijatima, a Kosovo/Kosovë je imalo sedam sekretarijata. Uobičajeno je bilo da svaki od sekretarijata podnosi izveštaj sedištu ministarstva u Beogradu. Na Kosovu/Kosovë je situacija bila dovoljno ozbiljna da je bilo potrebno da se formira Štab MUP-a na Kosovu/Kosovë koji bi koordinirao rad tih sedam sekretarijata. Dakle, umesto da su uputstva dobijali direktno iz Beograda, sekretarijate je koordinirao Štab MUP-a.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala. Zamoliću vas da sada pogledamo dokument koji se nalazi u tabulatoru broj 5, a to bi trebalo da se nalazi i u vašem registratoru gospodine Co. Dokument nosi oznaku ERN 03008251 za prvu stranicu.

TUŽILAC NICHOLLS: Zbog zapisnika kažem da to možemo da pronađemo u izveštaju u fus noti broj 20. Radi se o rešenju o stvaranju Štaba MUP-a u Prištini/Prishtinë. I možemo da vidimo na drugoj strani da je datum 15. maj 1998. godine.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Možete li da nam ukratko kažete gospodine Co koji je značaj ovog dokumenta?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ovo je ponavljanje da postoji Štab MUP-a i vide se novoimenovani članovi tog Štaba MUP-a koji se tu ne navode, ali je u maju mesecu 1998. godine general Sreten Lukić postavljen na čelo Štaba MUP-a, a u to vreme je bilo pitanje formalnosti obnova mandata članova Štaba MUP-a. Ovaj dokument to predstavlja. Tu se vidi da je njihova uloga bila koordinacija aktivnosti MUP-a na Kosovu/Kosovë, a te su aktivnosti uključivale suzbijanje cecilnih nereda, terorizma, pobune kao što i pokazuje paragraf broj 2(a). Ovaj dokument je potpisao pomoćnik ministra koji je bio načelnik Odeljenja za javnu bezbednost. Postojala su dva odeljenja pri ministarstvu: jedno je bilo Odeljenje za javnu bezbednost a drugo je bilo Odeljenje za državnu bezbednost. Tako da je u to vreme funkcija Štaba MUP-a, odnosn mandat Štaba MUP-a se isključivo odnosio na jedinice koje su bile u sklopu Službe Javne bezbednosti odeljenja na Kosovu/Kosovë, a Javna bezbednost je uključivala i jedinicu PJP i redovnu policiju.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala. Zamoliću samo da u tabulatoru broj 4 nakratko pogledamo prethodni dokument koji nosi oznaku ERN 03077941, a nalazi se u fus noti broj 19. Radi se o odluci o osnivanju Ministarskog štaba za borbu protiv terorizma i ima datum 16. jun [1998. godine]. Malo zbunjuje obzirom da dva dokumenta od mesec dana razlike govore o istoj temi. Možete li da nam objasnite šta nam ovaj dokument govori u odnosu na prethodni dokument koji smo upravo videli?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Časni Sude, ovaj dokument proširuje ulogu Štaba MUP-a, uključujući i Službu Državne bezbednosti pod njegov mandat. I zbog toga, jer pokriva ceo MUP, ovo je potpisano od strane ministra Vlajka Stojiljkovića.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Dakle, ako sam to razumeo, u tom trenutku su sve jedinice MUP-a pod koordinacijom ovog tela?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Tako je. I naprimer, pomoćnik načelnika za specijalne operacije Milorad Luković je bio na čelu JSO, koja je bila jedinica u sastavu Službe Državne bezbednosti.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Od januara do avgusta meseca, ko je bio na vrhu komandnog lanca jedinica na Kosovu/Kosovë?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Sreten Lukić je bio na čelu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Trebao sam to ranije da vas pitam, ali ko je bio komandant PRK ili Prištinskog korpusa u to vreme?

SVEDOK COO – ODGOVOR: General Nebojša Pavković je bio komandant Prištinskog korpusa.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A šta je sa komandnim lancem za MUP i Prištinski korpus? Da li su oni bili u odvojenom ili u zajedničkom lancu komandovanja tokom perioda kojim se bavi vaš izveštaj?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Svako je imao svoj lanac komandovanja. MUP je podnosio izveštaje preko Sekretarijata i Štaba MUP-a koji su se onda prosleđivali u Beograd, u ministarstvo. Prištinski korpus je imao sistem u kome su terenske jedinice podnosile izveštaj brigadama koje su bile odgovorne korpusu koji je bio odgovoran armiji koja je bila odgovorna Generalštabu u Beogradu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Idemo sada hronološki dalje kroz vaš izveštaj. Sledeća oružana snaga o kojoj govorite su lokalne odbrambene jedinice. To je u paragrafima od broja 15 do broja 21 izveštaja. Recite nam šta su lokalne odbrambene jedinice?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Lokalne odbrambene jedinice jeste nezvaničan naziv koji pokriva sve različite organizacije koje su bile formirane sa ciljem odbrane sela i manjih gradova na Kosovu/Kosovë. Sastav tih seoskih ili gradskih odbrambenih snaga je uključivao organizaciju civilne zaštite koja je bila organizacija Saveznog ministarstva Odbrane, a tu je bio i MUP koga su predstavljali rezervisti MUP-a. Tu je takođe bila i vojna teritorijalna organizacija koja je bila prisutna na Kosovu/Kosovë preko Prištinske vojne oblasti, a to je bila organizacija koja je formirala manje jedinice, a glavna svrha je bila sprovođenje mobilizacije za VJ, ali je imala i tu sekundarnu ulogu da formira oružane jedinice. U sastav tih lokalnih snaga bili su uključeni i naoružani civili, a postojao je zvanični proces na Kosovu/Kosovë na osnovu koga su naoružavani civili srpske i crnogorske nacionalnosti.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: S tim u vezi, molim vas da pogledate dokument u tabulatoru broj 6 koji nosi oznaku ERN 03036751. To se nalazi u fus noti broj 21 vašeg izveštaja. To je dokument koji ima datum 21. maj 1998. godine. Reč je o naredbi o sprovođenju mera bezbednosti i zaštite stanovništva. Molim vas da nam objasnite zbog čega ste to uključili u svoj izveštaj?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Samo zbog razjašnjenja časni Sude, mislim da se radi o tabulatoru broj 6 a ne o tabulatoru broj 21.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Tabulator broj 6, tako je. Fus nota je broj 21. Izvinjavam se.

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ovo je dokument koji je izdala Komanda Civilne zaštite na Kosovu/Kosovë. Ona je bila u okviru savezne strukture koja je bila odgovorna za civilnu odbranu, i njen je zadatak bio da formira naoružane straže kako bi se zaštitili vitalni objekti tokom kriznog perioda, kao i dužnost spašavanja stanovništva, rasčišćavanje, i niz drugih zadataka. U ovom dokumentu načelnik Civilne zaštite reaguje na situaciju u kojoj se pominje da su se Srbi naoružavali zbog pogoršanja situacije na Kosovu/Kosovë, zbog čega je očigledno Vlada odlučila da se pozabavi tim pitanjem na način da formalizuje i učini zvaničnim stvaranje lokalnih odbrambenih jedinica.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Mislim da se to vidi u prvom paragrafu, da se vidi zbog čega se izdaje ovo naređenje, je li tako?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ono što sada želim da vas pitam tiče se institucije kojom se bavite u paragrafu broj 17 - Zajedničkoj komandi za Kosovo/Kosovë. Kakva je to institucija?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Zajedničku komandu je formirao Slobodan Milošević u junu mesecu 1998. godine. Njena funkcija je uključivala slanje predstavnika Vlade Srbije i Vlade Kosova/Kosovë kako bi vršili politički nadzor nad aktivnostima na Kosovu/Kosovë u to vreme i osigurali ostvarivanje i koordinaciju ciljeva beogradske Vlade na Kosovu/Kosovë i kako bi se sve institucije na Kosovu/Kosovë bavile problemom: političke institucije, institucije za civilne poslove i oružane organizacije – MUP i VJ, kako bi svi delovali koordinirano. Zbog toga su formirali ovo telo pod nazivom Zajednička komanda koja se redovno sastajala i razmatrala događaje i odlučivala kako će se dalje postupati u vezi sa njima.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A da li možete da nam kažete, da li je to jedinstvena institucija ili je ona već ranije postojala u SRJ? Da li možete da nam nešto kažete o tome?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Nisam upoznat da je takva organizacija postojala ranije, niti sam uspeo da pronađem spominjanje takvih organizacija ni u doktrini, ni u zakonima, ni u Ustavu SRJ ili Srbije. To nije bilo neuobičajeno. Slična organizacija je osnovana 2001. godine kada je bilo problema sa Albancima na jugu Srbije u području Preševa. Ima smisla da postignete politički nadzor nad situacijom na licu mesta u kriznom području, ali ja još nisam video nijedan primer takve situacije... kao što je bila struktura na Kosovu/Kosovë pre toga.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala. U paragrafu broj 19 vašeg izveštaja govorite o ulozi MUP-a u lokalnoj odbrani u dokumentu pod naslovom "Uputstvo Zajedničke komande za odbranu naseljenih mesta". Nosi oznaku ERN 03037896. To se nalazi u fus noti broj 23. Možete li da nam kažete koji je značaj ovog uputstva koje je bilo objavljeno u julu mesecu?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Časni Sude, ova uputstva pokazuju prepoznavanje ozbiljnosti situacije na Kosovu/Kosovë, da je ona bila dovoljno ozbiljna da bi se formirale sposobne jedinice za lokalnu odbranu. Ovo uputstvo jasno pokazuje da lokalna odbrana neće imati samo lokalne lovačke puške i pištolje, već se tu pominje upotreba artiljerije i rukovođenje borbenim operacijama uključujući ofanzivna borbeno dejstva a ne samo čisto odbrambene operacije. Takođe je uključivalo.... razmišljalo se o uključivanju VJ, MUP-a i drugih oružanih formacija na Kosovu/Kosovë.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako pogledamo drugi deo ovog dokumenta koji se nalazi na stranici broj 3, pod naslovom "Snage za odbranu grada i njihova namena", ono sadrži uputstvo o ulozi MUP-a da: organizuje, rukovodi i izvodi borbeno dejstva i daje podršku dejstvima VJ uz pomoć artiljerije. Možete li da nam kažete da li je do toga došlo, na osnovu vaših istraživanja i dokumentacije?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ne znam da li se to baš tako kako je navedeno u paragrafu i dogodilo kada je u pitanju odbrana nekog sela, ali znam na osnovu dokumenata od kojih sam mnogo uključio u izveštaj, a posebno u aneksu B, da su MUP i VJ izvodili zajednička dejstva i da je njihova standardna taktika bila da MUP bude pešadijska jedinica koja izvodi napad na određeni cilj, ponekad i na neko selo, a VJ bi pružala podršku iz teškog naoružanja kao što su: artiljerija, minobacači i tenkovska vatra.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala. Ako pogledamo stranicu broj 7 tog dokumenta, peti odeljak "Komandovanje", recite ko je na osnovu uputstava trebalo da ima komandu nad odbrambenim jedinicama sela ili gradova?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Po ovim uputstvima, komandu nad odbrambenim jedinicama je trebalo da ima oficir MUP-a.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ja ne želim da sada prolazimo kroz sve ovo jer se radi o velikom dokumentu, ali vi ste uključili u aneksu A vašeg izveštaja i zapisnike Zajedničke komande – organa koje je i izdalo ova uputstva.

TUŽILAC NICHOLLS: Radi zapisnika da kažem da se radi o tabulatoru broj 27, a dokument nosi oznaku ERN 03085476.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ali bez prelaska kroz sve te zapisnike, recite nam zbog čega ste ih uključili u vaš izveštaj i šta možemo iz tih izveštaja da saznamo?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Zapisnici pokazuju da su se sastanci Zajedničke komande odvijali gotovo svakodnevno. Teme kojima se bave uključuju dnevne događaje na Kosovu/Kosovë, uz brojna spominjanja oružanih sukoba. Pored toga, zapisnici spominju i šta su to VJ i MUP trebali da preduzmu u danima koji slede. Zapisnici takođe pokazuju ko se sve nalazi u toj Zajedničkoj komandi i kakva mu je uloga. Naprimer, tu se pokazuje da je na svakom sastanku bio bar jedan predstavnik, visoki predstavnik MUP-a, VJ i civilne uprave na Kosovu/Kosovë, kao i predstavnici iz Beograda - Miomir Minić i Šainović[Nikola].

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. I ukoliko se sećate, kada su počeli da se organizuju ti sastanci na kojima su bili i ovi predstavnici o kojima ste nam govorili?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Misli da je prvi zapisnik od 22. ili 27. jula 1998. godine. Zajednička komanda je formirana u junu mesecu 1998. godine. Trebalo bi da dodam da je iz zapisnika jasno da je Zajednička komanda imala ulogu koordinatora. Kordinirala je dejstva MUP-a i VJ.

TUŽILAC NICHOLLS: Časni Sude, nalazim se na početku sledeće teme. Možda ako želite časni Sude sada možemmo da napravimo pauzu, radije nego tri minuta posle?

SUDIJA PARKER: U redu. Hvala vam na tome. Pretresnom veću će biti potrebna pauza od pola časa, tako da ćemo nastaviti sa radom u 16. 15 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Da gospodine Nicholls.

TUŽILAC NICHOLLS: Hvala vam časni Sude.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Gospodine Coo, sada želim da pređemo na samu srž izveštaja, na paragrafe od broja 22 do broja 43, a koji ste naslovili " Priroda sukoba". Već je dosta svedočeno u ovom predmetu o napadima Srpskih snaga na Prekaz/Prekaz u rejonu Drenice/Drenicë u martu mesecu 1998. godine. Da li možete ukratko da nam kažete koji je bio značaj tih napada što se tiče uticaja na vojnu situaciju i borbe?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Na osnovu informacija koje sam dobio, taj je napad izazvao snažnu reakciju kosovskih Albanaca, i OVK je kao njen odgovor pojačala intenzitet svojih akcija na Kosovu/Kosovë, i to se vidi i u samoj dokumentaciji. Operacije su pojačane sredinom maja i juna meseca, ali je do promene svakako došlo posle incidenta u Prekazu/Prekaz.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala. Sada bih hteo da pogledamo mišljenja nekih visokih komandanata VJ iz jula meseca 1998. godine. Ako pogledamo tabulator broj 8, dokument koji nosi oznaku ERN 03039554, a nalazi se u fus noti broj 34 vašeg izveštaja na strani broj 57, vi ste dosta uopšteno govorili o pismu generala Pavkovića od 23. jula 1998. godine upućenom kolegijumu Komande Treće armije. Pre svega, na koji vremenski period se odnosi pismo generala Pavkovića Trećoj armiji?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Časni Sude, već u prvom paragrafu možemo da vidimo da general Pavković govori o dva prethodna meseca. Dakle, može da se zaključi da govori o događajima od sredine maja meseca, za ceo juni mesec - sve dok nije pismo napisano u julu mesecu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako pogledamo paragrafe pod brojem 2 i 3, o kakvim problemima govori general Pavković ili koja je svrha slanja njegovog pisma nadređenima?

SVEDOK COO – ODGOVOR: U paragrafu broj 2 se implicira, a to se vidi i kroz druge dokumente, da su Srpske snage sprovele operacije ili da su bile umešane u sukob na Kosovu/Kosovë za period o kom govori general Pavković. On govori o problemima koje je imao MUP da efikasno reši probleme, a svakako da MUP nema jednak stepen borbene obuke kao što ima VJ, i zbog toga general Pavković smatra da treba više da se učini nego što se do tada činilo po tom pitanju i da VJ mora da učestvuje u svemu daleko više.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li možete da date opšti komentar tog dokumenta? Šta znači ovakva vrsta pisma sa izrazima kojima se opisuju događaji poput "situacija eskalira vrtoglavom brzinom", ako to ima nekakav značaj za vašu analizu?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Veoma je neuobičajeno da se jedan podređeni komandant obraća nadređenoj komandi koristeći tako oštre izraze u pismu. Situacija koju opisuje Pavković izgleda da se prilično pogoršala, i pretpostavljam da je Pavković do tada pokušavao na sve načine da postigne da se prepozna potreba od strane nadređene komande VJ i države da se VJ više uključi, ukoliko žele da situacija bude efikasno rešena. Verovatno je do tada već bio prilično frustriran zbog čega je i napisao tako oštar dokument i uputio ga je svojim nadređenima.

ADVOKAT HARVEY: Časni Sude, ustao sam jer sam zabrinut što sam prihvatio da se ceo svedokov izveštaj usvoji, ali ako se od njega traži da nagađa o tome šta je mislio i šta je osećao general koga ovaj svedok koliko ja znam nikada nije sreo, uz poštovanje smatram da se sa razgovorom o osećanjima otišlo malo predaleko.

SUDIJA PARKER: Možda bi trebalo da se pusti gospodine Nicholls da dokument i njegov sadržaj govore sami za sebe?

TUŽILAC NICHOLLS: Mislim da je to u redu časni Sude. Ja samo kažem da je on kao ekspert sa takvom biografijom u obaveštajnim poslovima pregledao na hiljade vojnih dokumenata. Možda je on u stanju da izvrši validnu procenu o neuobičajenoj prirodi tog dokumenta, ali mislim da sam dokument zaista govori za sebe.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ponovo, mislim da ste već počeli da govorite o tome i da ste odgovorili, ali ipak - koje on rešenje predlaže za probleme na Kosovu/Kosovë?
SVEDOK COO – ODGOVOR: General Pavković predlaže širu upotrebu VJ.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako pređemo na tabulator broj 9, koji nosi oznaku ERN 03055097, u fus noti broj 35 vašeg izveštaja. Na stranici broj 3 tog dokumenta imamo pismo generala Momčila Perišića takođe od 23. jula 1998. godine. Možete li da nam kažete ko je bio general Perišić?

SVEDOK COO – ODGOVOR: General Perišić je u to vreme bio načelnik Generalštaba VJ, što znači da je on bio komandant VJ.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: I on je to pismo poslao Slobodanu Miloševiću. Možete li da nam kažete koji je značaj tog pisma od istog datuma, zašto ste ga uključili u vaš izveštaj, šta vam ono govori?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Časni Sude, uključio sam pismo generala Perišića iz više razloga, a jedan od njih je taj što general Perišić skreće pažnju u aprilu mesecu 1998. godine na potrebu proglašenja vanrednog stanja na Kosovu/Kosovë, i on opisuje vanredno stanje prema zakonima SRJ koji predviđaju da se vanredno stanje proglasi kada situacija postane kritična. Dakle, u aprilu mesecu 1998. godine načelnik Generalštaba VJ smatrao je da je situacija na Kosovu/Kosovë dovoljno kritična da bi moglo da se proglasi vanredno stanje.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako pogledate stranicu broj 4, možete li da prokomentarišete predloženo rešenje generala Perišića? Počinje negde na sredini stranice "Treba na zakonit način koristiti VJ u odbrani graničnog područja..." i tako dalje.

SVEDOK COO – ODGOVOR: U vreme mirnog perioda, jedna od uloga VJ je bila da štiti granično područje Savezne Republike Jugoslavije, i ta uloga VJ u odsustvu vanrednog stanja trebalo bi da se sprovedi na Kosovu/Kosovë, po mišljenju generala Perišića. On u vreme nastanka tog pisma govori da je VJ bila angažovana i na drugim zadacima, što potvrđuju i drugi dokumenti koje navodim u svom izveštaju. Dakle, general Perišić predlaže da se VJ upotrebi u širem opsegu na Kosovu/Kosovë, ali samo u okviru zakonskih i ustavnih ovlašćenja.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako pogledate i stranu broj 43(b) u kojoj piše o pokušaju neovlašćenih lica da komanduju jedinicama VJ i njegovo rešenje kako da se reši problem, možete li samo da kažete koji je značaj ovog dela njegovog pisma?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ovde se ponovo ukazuje na činjenicu da je VJ do tada korišćena u borbenim operacijama, a general Perišić se ne slaže sa načinom na koji su ti zadaci bili izdavani, i on je smatrao da Zajednička komanda deluje izvan zakonskog okvira što se tiče komandovanja nad VJ. On opisuje način na koji je Zajednička komanda stvorena i kako bi trebalo da radi i tvrdi da ona radi kršeći ta pravila i predlaže da se komanduje VJ na prikladan i zakonit način.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Jedna od stvari koju je predložio je da Treća armija uspostavi istureno komandno mesto u sektoru Prištine/Prishtinë. Recite nam šta je istureno komandno mesto?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Tokom operacija, vrlo često vojni štabovi uspostavljaju isturena komandna mesta koja dopunjuju funkciju štabova, komandnu funkciju i pružaju mogućnost komandantu da bude bliže mestu događanja, liniji fronta. Razlog za to je da komandant stekne bolji uvid u situaciju. Na primer, daleko mu je tada lakše da obiđe jedinice koje učestvuju u borbenim operacijama. Informacije tako dolaze mnogo brže do komandanta i

on može blagovremeno da na njih odgovori. Dakle, na ovoj instanci, general Perišić predlaže da se formira istureno komandno mesto ne samo za Prištinski korpus, već i za Štab Treće armije, koji se nalazio izvan Kosova/Kosovë, a na taj način bi komanda Treće armije bila dovedena na Kosovo/Kosovë kako bi mogli da nadgledaju šta se tamo dešava, obzirom da je tada situacija na Kosovu/Kosovë bila dovoljno ozbiljna da bi ovo bilo opravdano.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li je istureno komandno mesto Treće armije uspostavljeno na Kosovu/Kosovë 1998. godine?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Jeste u julu mesecu 1998. godine.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A šta je bilo sa Prištinskim korpusom?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Istureno komandno mesto Prištinskog korpusa uspostavljeno je negde oko 21. aprila. Svakako u aprilu mesecu 1998. godine.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: I to iz istih razloga koje ste izneli i za formiranje isturenog komandnog mesta Treće armije?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da, jeste.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala. Sada bih hteo da se fokusiramo na maj, jun i juli mesec [1998. godine] kao i na dokumente koji se tiču borbenih operacija koje su se vodile tih meseci na Kosovu/Kosovë. Prvo da pogledamo u tabulator broj 10. Nosi oznaku ERN 03060812, to je u fus noti broj 31 vašeg izveštaja.

TUŽILAC NICHOLLS: Časni Sude, ovaj dokument je uvršten u spis tokom svedočenja gospodina Croslanda i dodeljen mu je broj dokaznog predmeta P092 T17, i vi ste videli taj dokument ranije. U pitanju je dokument od 13. maja 1998. godine sa napomenom "Hitno".

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Želeo bih sada gospodine Coa da se malo detaljnije pozabavim ovim dokumentom. Recite nam pre svega o čemu se radi u ovom dokumentu, koja je njegova svrha?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Časni Sude, radi se o komandantu Prištinskog korpusa generalu Pavkoviću koji piše svojoj nadređenoj komandi Treće armije kao odgovor na procenu Treće armije od prethodnog dana u vezi sa tim na koji bi način Prištinski korpus trebalo da reaguje na situaciju na Kosovu/Kosovë. General Pavković u svom odgovoru daje opis kako je korpus do tog trenutka bio razmešten i daje svoje predloge u vezi daljeg raspoređivanja i daljih odgovora na prisutnu situaciju.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: On o tome govori već u prvom paragrafu. Kako on opisuje situaciju sa kojom se susreo sredinom maja meseca 1998. godine?

SVEDOK COO – ODGOVOR: On opisuje pogoršanje bezbednosne situacije i da je to uzrokovano sve većim brojem napada od strane OVK, i on zatim govori o tome šta je njegova služba za obaveštavanje identifikovala da su ciljevi i namere OVK.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: On navodi da Snage OVK u tom trenutku imaju između 3.500 i 4.500 ljudi?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako pogledate drugu stranicu dokumenta, drugi paragraf, da li možete da kažete nešto o njegovoj proceni koliku je teritoriju držala OVK u to vreme?

SVEDOK COO – ODGOVOR: General Pavković navodi da je nekih 30 posto teritorije Kosova/Kosovë i Metohije pod kontrolom OVK. I on to dodatno definiše tako što pominje ključne linije komunikacije ili ključne puteve na Kosovu/Kosovë koji su se nalazili pod njihovom kontrolom. Ta procena potiče iz njegove obavestajne službe na osnovu izveštaja koji je dolazio iz Prištinskog korpusa, a to se podudara sa tadašnjim izveštajem Evropske posmatračke misije, gde se takođe navodi da se čini da OVK kontroliše otprilike toliki deo teritorije.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Pogledajte nešto niže oznaku 2.1 gde stoji "U periodu od 21. aprila do 12. maja 1998. godine sledeće snage su učestvovala u zoni odgovornosti korpusa..." Samo da bi bilo jasno, on govori koje su jedinice pod njegovom komandom bile u prethodnom periodu angažovane?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Tako je. I on navodi koje su im uloge bile dodeljene.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Tu postoje i skraćenice BG-1 i BG-2. Šta one znače?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To su skraćenice na BHS jeziku za "Borbene grupe", a u ovom slučaju borbene grupe predstavljaju vojne jedinice koje su formirane privremeno radi konkretnih borbenih operacija. Borbene grupe se formiraju na nivou bataljona unutar brigada i oni su nešto iznad veličine čete, što znači da ih ima preko 150. Obično obuhvataju: pešadiju, oklopne snage i artiljeriju. Činjenica da formirate borbene grupe navodi na zaključak da postoji potreba da se vode borbene operacije ili da su one već u toku.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: I samo uopšteno, da ne idemo red po red, da li možete da komentarišete njegov predlog o rasporedu njegovih snaga u narednim mesecima, jer on u svom dokumentu govori šta treba postići do 1. juna 1998. godine, a šta do 15. juna i tako dalje?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Uopšteno govoreći, on predlaže šire angažovanje jedinica Prištinskog korpusa i on govori o određenim zadacima koji po njemu trebaju da se izvrše, kao što je čišćenje linija komunikacija, a to su u stvari tri glavna puta koja presecaju Kosovo/Kosovë gde je on prepoznao da se nalazi OVK.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. Ako možemo sada da pređemo na tabulator broj 13. Časni Sude to je dokazni predmet Tužilaštva P048. To je saopštenje OVK broj 47, i nosi oznaku ERN 0038573. Nažalost, na ovoj kopiji koja je podvučena, ne vidi se da je to saopštenje OVK broj 47, ali to jasnije možete da vidite na ekranu preko sistema *Sanction*. Ovo saopštenje OVK je objavljeno 12. maja, dakle u isto vreme kao i Pavkovićev predlog koji smo sada videli. Da li možete da prokomentarišete saopštenje OVK i šta se tu tvrdi o kontroli teritorije i kontroli puteva?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Uopšteno govoreći, opis koji se nalazi u ovom saopštenju potvrđuje ono što je izneto u izveštaju Prištinskog korpusa od 13. maja, gde se navodi da OVK kontroliše 30 posto teritorije i da sprovodi operacije na široj teritoriji Kosova/Kosovë, a OVK u svom saopštenju upravo potvrđuje da vode takve operacije. Geografsko širenje takvih operacija odgovara manje više onom što je opisano u izveštaju VJ od 13. maja.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako sada pogledamo na kraj tog saopštenja, piše: "U munjevitoj akciji vojnih formacija [OVK] uspešno je izvedena operacija protiv neprijateljske kaznene ekspedicije na glavnom putu u operativnoj podzoni Paštrika/Pashtrik."

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ponovo se ovde govori o namerama VJ da se angažuje na preuzimanju kontrole nad linijama komunikacije i to je potvrđeno saopštenjem OVK.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala. Sada ćemo da pogledamo tabulator broj 14, dokument koji nosi oznaku ERN R025-2507. To je izveštaj Evropske posmatračke misije od 15. maja 1998. godine gde se govori o istom periodu, dan - dva razlike. Vi ste to uključili u vaš izveštaj. Ako možemo da pogledamo sledeću stranicu, poslednji paragraf gde stoji: "MT", i pre nego što nastavim, da li možete da nam kažete šta znači "MT"?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To je "Mobilni tim".

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: "Mobilni tim beogradskih posmatrača na terenu smatra da je došlo do novog ključnog preokreta na Kosovu/Kosovë. OVK je do pre nekoliko nedelja i dalje bila misteriozna što se tiče njene: strukture, rukovodstva, taktike, izvora finansiranja i političkih veza, a sada je sve to izašlo na videlo i nalazi se u središtu pažnje javnosti. Tokom februara i marta meseca su imali defanzivni položaj, a sada OVK preuzima inicijativu i započinje rat sa Srpskim Snagama bezbednosti. Primer u promeni njihove taktike je prekid glavnih komunikacija na putu Priština/Prishtinë – Peć/Pejë za snabdevanje Srpskih Snaga bezbednosti na više od četiri dana." Mislim da je ovo prilično jasno, ali da li možete da komentarišete šta su Evropski posmatrači izvestili u poređenju sa Pavkovićem i saopštenjem OVK?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To ponovo potkrepljuje procenu da je došlo do jačanja intenziteta operacija negde oko sredine maja meseca i da OVK ima barem donekle uspeha u vođenju svojih operacija.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Još uvek smo u maju mesecu, izvinjavam se što ovako preskačem stvari. Ako možemo da se vratimo na tabulator broj 11. To je dokument koji nosi oznaku ET80227948, to je takođe i iz aneksa B vašeg izveštaja. Datum je 28. maj 1998. godine sa naslovom " Veoma hitna odluka o angažovanju". Da li možete da nam kažete nešto o ovom dokumentu i zašto ste ga uvrstili u vaš izveštaj?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Taj dokument pokazuje ili potkrepljuje opis oružanog sukoba na Kosovu/Kosovë i tu se pokazuje da borbene operacije koje je sprovodila VJ su podrazumevale i upotrebu teškog naoružanja, kao što su tenkovi, i tu se kaže da je pretnja sigurno ozbiljna ukoliko situacija nalaže upotrebu tenkova i artiljerije.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ukoliko pogledamo paragraf broj 2 gde se pominje upotreba tenkova i artiljerije, mi tu vidimo da piše da se oni koriste kako bi pružili podršku Snagama MUP-a, je li tako?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To je tačno. I to pokazuje da su Snage MUP-a učestvovala u borbenim operacijama.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Sledeći je tabulator broj 12. To je dokument koji nosi oznaku ET K0227950. Nalazi se u fus noti broj 47 vašeg izveštaja. Datum je 29. maj 1998. godine, naređenje izdato jedinicama Prištinskog korpusa.

TUŽILAC NICHOLLS: Časni Sude, taj dokument imamo i na kompakt disku i u štampanoj verziji koja sadrži nekoliko većih grešaka u prevodu. Zaostajem za gospodinom Younisom, jer je on to ispravio u štampanoj verziji. Izvinite časni Sude, ispravljeno je.

SUDIJA PARKER: I na kompakt disku takođe?

TUŽILAC NICHOLLS: Rečeno mi je da jeste.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Dakle o čemu se radi? Reč je o jednom naređenju, veoma hitnom. Pod broj 1: "Sprovesti punu borbenu gotovost stalnog sastava Prištinskog korpusa do 12.00 časova 29. maja 1998. godine." Možete li da nam kažete kakve su posledice ovakve vrste naređenja pod koje je stavljen Prištinski korpus po pitanju borbene gotovosti?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Časni Sude, kada se čitav korpus stavi u stanje borbene gotovosti, to znači da su sve jedinice stavljene u pripravnost da mogu u vrlo kratkom roku da deluju, u nekoliko časova. To nam sugeriše da je situacija bila dovoljno napeta i opasna kada je to naređeno kao mera. Staviti sve jedinice u stanje borbene gotovosti je vrlo ozbiljan korak, jer se vrlo brzo jedinice zamore. Tada se koristi velika količina sredstava. To uključuje i zabranu napuštanja jedinice, čiji sastav mora stalno da bude u kasarni ili na terenu na određenim mestima odakle mogu da se vrate u jedinicu za nekoliko minuta. Dakle, pre toga, jedinice Prištinskog korpusa su već učestvovala u borbama, ali sada krajem maja meseca, očigledno je bilo neophodno da čitav korpus bude u stanju borbene gotovosti ili najmanje - aktivne jedinice korpusa, a to je pet do šest brigada.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: I samo zbog nas koji nismo dovoljno vojno obrazovani, koliki broj ljudi čini tih pet do šest brigada?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Aktivnu snagu korpusa je u tom trenutku činilo negde oko 10.000 ljudi.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. Vi jasno ovde citirate, a imate to i u aneksu B mnoge druge dokumente, kao i u vašim ostalim aneksima negde u maju mesecu, i ja želim da prođemo kroz njih kako bi ukazali Sudu na situaciju tokom maja meseca. Ako bi molim vas mogli da pređemo na tabulator broj 16. To je dokument koji nosi oznaku ET K0227985 od 16. juna 1998. godine, izveštaj upućen isturenom komandnom mestu Prištinskog korpusa. Možete li da nam kažete u čemu je značaj ovog izveštaja u vezi sa njegovim objašnjavanjem upotrebe borbenih grupa kao i o drugim informacijama koje se nalaze u dokumentu?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ovo je izveštaj isturenog komandnog mesta Prištinskog korpusa, i opisuje na drugoj strani u drugom paragrafu incidente u kojima su učestvovala i jedinice VJ, opisujući borbene aktivnosti. Ovaj izveštaj je uključen jer... pruža opis kakve su se borbene aktivnosti odvijale u to vreme na Kosovu/Kosovë.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Izveštaj takođe navodi u tački 2.2 da nije bilo terorističkih napada na pripadnike MUP-a i da oni nisu bili zabeleženi u tom danu. Zašto se govori o napadima na MUP u jednom izveštaju VJ?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Zato jer je od ključne važnosti da komandant koji upravlja svim snagama ima sve potrebne informacije, a kako je VJ zajedno sa MUP-om sprovodila borbene akcije, ili čak i da su ih sprovodili odvojeno, to je zahtevalo postojanje koordinacije, i zbog toga je bilo važno da se zna šta se događa sa jedinicama MUP-a. Osim toga, ovde se uočava i nivo aktivnosti OVK u to vreme, i izveštaj o tome kakve je vrste napada izvodila OVK kako protiv VJ tako i protiv lica koja nisu bila u vojnom sastavu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako pogledate odeljak broj 5, koji se nalazi na trećoj stranici ovog dokumenta, tu se govori o odluci da se nastavi sa povećanim obezbeđenjem DG, što je skraćenica za državnu granicu sa Albanijom, kao i da se spreči ulazak DTS, za šta mislim da je ranije rečeno da se radi o terorističkim i sabotažnim grupama koje su unosile naoružanje i municiju na tu teritoriju. Možete li da nam kažete kakav je bio mandat VJ u to vreme kada je reč o državnoj granici, granici Kosova/Kosovë kao i u unutrašnjosti teritorije?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Osim državnih prelaza koji su bili u nadležnosti MUP-a, sama je granica bila u odgovornosti VJ, koja je obavljala patrole i imala granične karaule duž granice. Postojala je granična zona koja je proširena tokom 1998. godine i 1999. godine kako bi se VJ omogućio manevarski prostor. Ali u to vreme je svrha odbrane granice bila da VJ spreči prelivanje sredstava i oružja za OVK koji su uglavnom dolazili iz Albanije.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Molim vas da sada pređemo na tabulator broj 17. To je dokument koji nosi oznaku ERN L0044196. Datum je 16. juni 1998. godine, redovni operativni izveštaj upućen Trećoj armiji koji govori o napadu na policijsku stanicu u Rudniku/Runik, Srbica/Skënderaj. Možete li nešto da nam kažete o tom izveštaju i o napadu koji je u njemu opisan?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ovo je izveštaj organizacije koju sam već ranije opisao, a to je vojno teritorijalna organizacija, koja je takođe imala svoje borbene jedinice u to vreme, i to vojno teritorijalno područje je bilo potčinjeno Trećoj armiji. I oni ovde izveštavaju Treću armiju o svojim aktivnostima. Opisuje se napad [OVK] na policijsku stanicu što sugerise da je bar u ovom slučaju OVK bila sposobna da sprovede jednu dužu operaciju a ne samo *napadni i beži* vrstu operacija. Pored toga se opisuje i oružje koje je koristila OVK, što je uključivalo i raketne bacače.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. Ako sada možemo da pogledamo tabulator broj 18. To je dokument koji nosi oznaku ETK022-7991. Izveštaj koji se odnosi na sledeći dan. Možete li da opišete navedenu situaciju u ovom izveštaju, šta se dešavalo sredinom juna meseca?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ovde se opisuje pokušaj grupe OVK da se iz Albanije prebaci na Kosovo/Kosovë, a u tome ih je sprečila jedna jedinica VJ, pri čemu su neki na strani OVK poginuli.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Molim vas da sada pređemo na tabulator broj 19. To je sledeći dan, 18. juni 1998. godine. To je dokument koji nosi oznaku ERN L0053341. Još jedan dokument iz komande vojnog okruga, i tu se opisuje otmica nekoliko osoba do koje je došlo tog dana, a govori se i o prethodnoj otmici članova porodice Spasić. Zašto se o ovoj vrsti otmica govori u operativnom izveštaju Komandi Treće armije?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Časni Sude, ovo je još jedan primer koji zahteva da se komandantu dostavi što je više moguće informacija na raspolaganje. Takve informacije je koristila njegova obaveštajna služba kako bi mogla da izradi procene o namerama OVK, da bi se razumela taktika OVK, kako bi shvatili gde bi sledeće mogla da napadne OVK, kolika je njena veličina, kao i mnoge druge stvari koje bi pomogle komandantu prilikom angažovanja sopstvenih snaga.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako sada pogledate u tabulator broj 20, u dokument od 20. juna koji nosi oznaku ERN 03035353, još jedan izveštaj Komandi Treće armije, u kom se opet govori o otmicama Srba, proterivanju porodica, i o tome da OVK utvrđuje svoj položaj duž puta Priština/Prishtinë – Peć/Pejë u opštini Klina/Klinë. Možete li da prokomentarišete... mislim da je isti kao i prethodni izveštaj, ali zbog čega je on važan i zašto ste ga uključili u vaš izveštaj?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Zbog toga što se opet opisuje jedan dan u junu mesecu 1998. godine... vidi se šta je OVK radila - da se ona utvrđivala na jednoj od ključnih linija komunikacije, na putu Priština/Prishtinë – Peć/Pejë. I to je jedan od čitavog niza primera otmica, i čini se da je na osnovu ovih informacija moguće da je OVK odlučila da će to biti jedna od taktika u postizanju njihovih ciljeva.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ovdje su i dokumenti VJ iz juna meseca. Voleo bih da pogledamo neke od njih, kao i neke od izveštaja Evropske posmatračke misije iz juna meseca koje ste uključili u vaš izveštaj. Kao prvo, molim vas da pogledate tabulator broj 22, u dokument koji nosi oznaku ERN R025-4317. To je izveštaj Evropske posmatračke misije od 9. juna 1998. godine. Prva izjava posle naslova "Opšte" kaže: "Takozvana oslobođena teritorija se širi", a onda se govori o bezbednosnoj situaciji. Možete li da prokomentarišete ovaj izveštaj Evropske posmatračke misije koji ste uključili u vaš izveštaj?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ovaj izveštaj Evropske posmatračke misije iz juna meseca odnosi se otprilike na isto vreme na koje se odnose i izveštaji VJ, i odnosi se na to u kojoj je meri OVK kontrolisala područja na Kosovu/Kosovë, i saopštenja OVK iz sredine maja meseca - gde su oni sve preduzimali operacije kao i koje su komunikacije kontrolisali. Ovaj izveštaj Evropske posmatračke misije potkrepljuje tu vrstu informacija i potvrđuje da je u to vreme intenzitet sukoba rastao.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U prvom paragrafu vašeg izveštaja stoji kada se govori o OVK: "Kao i obično, naoružani su puškama AK-47 i RPG 7." Šta znači RPG 7?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Radi se o raketnom bacaču. To je protivoklopno oružje, a može da se koristi i za razbijanje bunkera.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: I ako pogledate na dole u tom istom paragrafu, u izveštaju se govori o širenju takozvane oslobođene teritorije, da put od Suve Reke/Suharekë do Orahovca/Rahovec više nije bio pod kontrolom Srpskih snaga. A onda se opisuje šta su videli u Đakovici/Gjakovë: "Skoro sve kuće na sebi imaju tragove teških borbi: sva stakla su razbijena, vidljivi su tragovi metaka raznih kalibara, tragovi dejstva minobacača na krovovima, brojne ruševine, a mnoge kuće su potpuno uništene.". Možete li samo da... ponovo je ovde sve jasno, ali prokomentarišite šta se kaže ovde u izveštaju?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ponovo se kaže da je OVK imala određenog uspeha u širenju oblasti pod svojom kontrolom, a takođe se govori o tome da su se vodile teške borbe na teritoriji Kosova/Kosovë u to vreme.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako pogledate tabulator broj 3, dokument koji nosi oznaku ERN R025-4308, radi se o još jednom izveštaju Evropske posmatračke misije od 16. juna 1998. godine. Tabulator broj 23, a ne broj 3 kao što piše u transkriptu. Ispod naslova "Opšte", pod tačkom broj 2 vidimo: "MT sada nailazi na više kontrolnih punktova OVK nego Srpskih snaga, koje su napustile mnoge od svojih prethodnih položaja, tako da OVK sada ima kontrolu nad glavnim putem Priština/Prishtinë – Peć/Pejë, i na taj način je područje oko Kijeva/Kijevë došlo pod kontrolu OVK čime je OVK povezala područje južno od Mališeva/Malishevë i severno od Drenice/Drenicë." Možete li samo da nam kažete šta to znači?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Iz ovoga se vidi da se širi područje pod kontrolom OVK. A da bi moglo da se širi na takav način, procenjuje se, a to je potvrđeno i u drugim dokumentima, očigledno je bilo da su vođene borbe na tim teritorijama. Verovatno bi trebalo da dodam da kada gledam u izveštaje Evropske posmatračke misije, ja pokušavam da ostavim po strani delove dnevnih izveštaja koje su oni preuzeli iz medija. Ja samo koristim delove koji su direktno nastali od posmatrača na terenu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako pogledate u paragraf broj 6, govore o Mališevu/Malishevë i tu se u izveštaju kaže: "Mališevo/Malishevë je od centralnog značaja za takozvanu oslobođenu teritoriju, i naš pokušaj da se brzo izvučemo iz tog područja nije bio

moguć zbog aktivnosti OVK i Srpskih snaga na periferiji tog područja u blizini Suve Reke/Suharekë i Orahovca/Rahovec." To je još jedan opis kakvih su razmera bile borbe koje su se odvijale u junu mesecu?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To je tačno časni Sude.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako pogledate u tabulator broj 24, dokument koji nosi oznaku ERN R025-4306, tu se radi o još jednom izveštaju Evropske posmatračke misije od 17. juna 1998. godine. Možete li da pogledate i prokomentarišete deo izveštaja 2(a) i 2(b)?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ovde se opisuju aktivnosti u području Drenice/Dreničë, gde se poklapaju izveštaji VJ po kojima su oni delovali zajedno sa jedinicama MUP-a tokom borbenih operacija, kao i izveštaji o lokalnim odbrambenim jedinicama gde su srpski civili bili na kontrolnim punktovima, naoružani srpski civili.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. Molim da sada pogledamo tabulator broj 25. To je dokument koji nosi oznaku ERN R025-4294 od 22. juna 1998. godine. Radi se o proceni OVK od strane Evropske posmatračke misije. Možete li samo da prokomentarišete značaj ovog dokumenta u kome Evropska posmatračka misija ponovo govori o kontroli koju OVK ima nad određenom teritorijom i putevima?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Evropska posmatračka misija u to vreme potvrđuje na osnovu njima dostupnih informacija, a koje su mahom došle od njihovih posmatrača, da OVK kontroliše prilično veliku teritoriju i da se u tom periodu OVK razvila u veću organizaciju, u kojoj su meštani delovali na lokalnom nivou sa osnovnim naoružanjem zajedno sa profesionalnim vojnim kadrom OVK. To je opisano u paragrafu pod naslovom "OVK članstvo". Verovatno bi trebalo da dodam da na osnovu ovog izveštaja po kom je OVK kontrolisala tako veliku teritoriju, a tu je kontrolu stekla u relativno kratkom vremenu, da to sugeriše postojanje određenog stupnja sposobnosti OVK da kontroliše šta čine jedinice na terenu.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako pogledate podnaslov "Putna infrastruktura", u izveštaju Evropske posmatračke misije piše: "Jedan od najvažnijih aspekata područja koja se nalaze pod kontrolom OVK jeste da je OVK popravila lokalnu infrastrukturu na taj način da se mnogi sporedni putevi koriste kako bi se zadržala kontrola nad integrisanim područjem što omogućava brže kretanje jedinica u području. U osnovi, izgleda da se sa mnogo većim planom i strategijom pristupilo zauzimanju te teritorije nego što se to činilo većini posmatrača."

SVEDOK COO – ODGOVOR: Izgleda da je Evropska posmatračka misija u tom trenutku relativno iznenađena koliko je dobro OVK bila organizovana. Sposobnost da se stekne i zadrži kontrola nad teritorijom na tako velikom geografskom području je znatno više od toga da su meštani uzeli oružje i delovali lokalno. Sve je to zahtevalo znatno uspešniju koordinaciju među različitim jedinicama OVK.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako pogledamo dokumente kroz koje smo već prošli - u dokument Prištinskog korpusa od 13. maja koji je sastavio general Pavković, možete li da prokomentarišete to kako je on predviđao da će se situacija razvijati tokom maja meseca - sada kada smo pogledali dokumente od maja do juna meseca?

SVEDOK COO – ODGOVOR: On je predviđao da će se situacija intenzivirati i da će snaga OVK biti uvećana, što se čini da se pokazalo tačnim na osnovu izveštaja Evropske posmatračke misije.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. Ako možemo sada da pređemo na tabulator broj 26. Ovo je poslednji izveštaj Evropske posmatračke misije koji ćemo da pogledamo iz juna meseca. To je dokument koji nosi oznaku ERN R025-4282 od 29. juna 1998. godine. Na početku, pod naslovom "Opšte" piše: "Jaka policijska akcija Srpskih snaga je pokrenuta prema selu koje drži OVK..." nadam se da tačno izgovaram "... Belačevcu/Bardh." I dalje se govori o kontroli koju je OVK imala na putevima. Zatim se govori o susretu Srpske policije sa putnicima koje je nedavno u autobusu zaustavila OVK u Crnoljevu/Carralevë kada su kidnapovana četvorica srpskih putnika. Ako okrenemo sledeću stranicu pod naslovom "Humanitarna pitanja" u trećem odeljku, tu vidimo izveštaj: "Kada su stigli do kontrolnog punkta Srpske policije zapadno od Štimlja/Shtime, lokalna Srpska policija je zatražila da razgovara sa putnicima autobusa koje je zaustavila OVK..." danas imam poteškoće sa izgovaranjem "... u selu Crnoljevu/Carralevë i kidnapovala četvoricu Srba. Od njih četvorice, za jednog je utvrđeno da je bio oficir VJ, drugi je bio nepoznat, a preostala dvojica su bili otac i sin. Žena i majka poslednje dvojice je bila uznemirena i na ivici hysterije, ali je Policija uspela da utvrdi da su to bile srpske izbeglice iz Krajine [Republika Srpska Krajina, Hrvatska] koje su putovale u Prištinu/Prishtinë da bi dobili od UNHCR-a dokumente za iseljenje." A pod naslovom "Komentar" piše: "Međunarodni komitet Crvenog krsta i Visokog predstavnika UN za ljudska prava u Prištini/Prishtinë su izrazito zabrinuti zbog nove skorije strategije OVK u kojoj je više od 30 Srba oteto." Međunarodni komitet Crvenog krsta nema pristup oteetim ljudima i frustriran je zbog neuspelih pokušaja da pronade relevantne i kompetentne predstavnike albanske strane sa kojima bi mogao da razgovara o tom problemu." Ovo takođe govori samo za sebe, ali je to u vezi sa izveštajem o otmicama iz dokumenta VJ kao nešto važno što ukazuje na novi vid taktike, zar ne?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Poslednji dokument iz juna meseca časni Sude, novi dokument, poslednji dokument iz svežnja, to je tabulator broj 4, članak *New York Timesa* od 30. juna 1998. godine koji nosi oznaku ERN U 0088012. Vi ovo niste koristili u vašem izveštaju kao i nijedan drugi novinski izveštaj, zar ne?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, koristio sam jedan novinski izveštaj agencije *TANJUG* iz rane faze sukoba, i to je bilo sve.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako ste imali priliku da pogledate ovaj članak u kom se govori o srpskoj ofanzivi u junu mesecu, možete li samo da kažete šta se navodi u članku i da li se vama čini da je članak istinit na osnovu vaših razmatranja ostalih dokumenata kroz koje smo upravo prošli?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da, časni Sude. Meni se zaista čini da ovo odgovara opisima koji se nalaze u dokumentima Evropske posmatračke misije i VJ, kao i iz drugih dokumenata koji se nalaze u izveštaju, da odgovara opštim opisima sukoba na Kosovu/Kosovë tokom tog perioda, uključujući i neke konkretne pojedinosti kao što je napad na područje sela Belačevac/Bardh.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: To se nalazi na prvoj stranici negde na sredini: "Srbi smatraju da je ovo konačna vojna ofanziva, izjavio je zapadni vojni posmatrač, ali ovo je treći pokušaj od marta meseca Srpskih Snaga bezbednosti da se reše pobunjenika. Svaki od dosadašnjih pokušaja je samo doveo do eskalacije borbi a to će se dogoditi i sada." Mislim da ste vi već govorili o tome, ali da li je intenzitet borbi eskalirao posle kraja juna meseca?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da. Na osnovu izveštaja, posebno izveštaja VJ, intenzitet se pojačao u julu mesecu što se i pominje u zapisnicima Zajedničke komande gde se vidi da oni sprovode u to vreme operaciju iz više faza.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Preskačem jedan paragraf i dolazim do narednog: "Na kontrolnom punktu Srpske policije otprilike jednu milju udaljeno od Lapušnika/Llapushnik, zaseoka jednu milju udaljenog od Negrovca/Negroc, kuće su bile u plamenu a eksplozije su mogle da se čuju. Barikade od automobila i cementnih blokova u Lapušniku/Llapushnik koje su držali pobunjenički borci sa raketnim bacačima, presecale su put za Peć/Pejē i odsekle srpski grad Kijevo/Kijevē na sedam nedelja." I ovo je ponovo samo po sebi razumljivo, ali da li možete da komentarišete intenzitet borbi o kom se tu govori kao i oružje za koje se čini da je OVK u to vreme koristila?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Tu se govori o raketnim bacačima, a u prethodnom paragrafu se govori o oklopnim vozilima i minobacačima koji su se koristili. Ali da bi neko mogao da drži određeno mesto nekoliko nedelja, kao što se tu navodi, mora da se pretpostavi da je u tom slučaju onda OVK bila dobro naoružana da bi mogla da vrši snažna defanzivna dejstva u trenutku kada su bili suočeni sa mnogo jačim Srpskim snagama. I iz ovog izveštaja, ali što je mnogo važnije i iz onih dokumenata koji se nalaze u mom izveštaju se vidi da je OVK uspela da drži kontrolu nad teritorijom, a to je zahtevalo da se zadrže položaji i da se na njima ostane određeno vreme. Dakle, oni nisu samo pribegavali taktici "napadni i beži" u operacijama, posle čega bi nestajali među stanovništvom.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. Sada ću da vam postavim pitanja vezano za dokumente koji govore o borbenim dejstvima tokom jula meseca. Prvi od njih se nalazi u tabulator broj 29, a nosi oznaku ERN 03060823. Radi se o izveštaju od 7. avgusta, a govori o operacijama u periodu od 25. jula do 6. avgusta 1998. godine. Postoje i drugi dokumenti VJ koji govore o ranijem periodu tokom jula meseca a nalaze se u aneksu B, ali mi nećemo da prolazimo kroz sve te dokumente. Koja jedinica šalje ovaj izveštaj i kome?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Radi se o 15. Oklopnoj brigadi koja izveštava Prištinski korpus. 15. Oklopna brigada je jedna od četiri aktivne borbene brigade u Prištinskom korpusu, a preostale tri aktivne brigade su otprilike u isto vreme podnele slične izveštaje, u kojima se govori o borbenim dejstvima koje su izvodile niže jedinice te brigade u tom određenom periodu - od 25. jula do 6. avgusta 1998. godine.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da li je bila uobičajena stvar da brigade dostavljaju izveštaje posle velikih ofanziva ili operacija?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da, to je bilo rutinsko izveštavanje.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: U prvom paragrafu se govori o periodu od 25. jula do 6. avgusta 1998. godine tokom koga su jedinice MUP-a bile angažovane odlukom Zajedničke komande na sledećim pravcima, koji su uključivali i selo Lapušnik/Llapushnik. U drugom paragrafu se kaže: "Angažovane snage MUP-a sastojale su se od Prvog i Drugog odreda MUP-a, jedinice SAJ i jedinice *Brazil* [JSO]." Možete li da kažete... već ste govorili o Zajedničkoj komandi koja je okupljala u operacijama zajedno Vojsku [VJ] i MUP; ali o kojim se jedinicama MUP-a ovde govori da su bile angažovane zajedno sa jedinicama VJ?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Radi se o specijalnim jedinicama MUP-a koje su obučene i opremljene za borbene operacije. A kadase govori o odredima, tu se misli na PJP, a odred se sastoji od 200 ili više pripadnika. U ovom paragrafu se govori o dva takva odreda. A Specijalna anti-teroristička jedinica je bila elitna, manja jedinica. Jedinica *Brazil* je samo drugo ime za Jedinicu za Specijalne Operacije, JSO.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako bi posmatrali u to vreme te jedinice: JSO, SAJ, kako su one bile naoružane? Kakvo su one imale naoružanje u to vreme na raspolaganju?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Svaki pripadnik te jedinice bi imao neko lično naoružanje, a to bi obično bila automatska puška. Neki su imali puškomitraljeze, srednje i teške puškomitraljeze. Takođe su imali i minobacače do 120 milimetara, kao i protivvazdušni artiljerijski sistem koji je bilo postavljen na vozila. Ali ti protivvazdušni artiljerijski sistemi, grubo opisujući, su veoma teški mitraljezi koji se koriste za obaranje aviona, ali mogu da se koriste i protiv kopnenih ciljeva.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A onda u paragrafu broj 2, na sredini, govori se u ovom izveštaju o naoružanju koje su koristili, kako ih nazivaju "separatisti", OVK tokom te ofanzive i kako su prilagođavali postojeće objekte na terenu za otvaranje vatre. Možete li da nam opišete kakvo je bilo to naoružanje, minobacači od 60 milimetara i od 82 milimetara, bunkerji, utvrđenja, rovovi i drugo?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Minobacač od 60 milimetara je prilično mali minobacač koji su koristile jedinice na nižem nivou, ali minobacači od 82 milimetara su minobacači koji ispaljuju projektil koji može najčešće imati eksplozivno delovanje, a upotreba takvog naoružanja zahteva priličan stepen obuke kako bi projektil mogao da pogodi željeni cilj. Deo u kom se govori o utvrđenjima, rovovima i drugim objektima, iz njega proizilazi da se OVK tu ukopala i da se spremala da vodi odbrambene operacije sa statičnih položaja uz upotrebu teškog naoružanja. Nisu imali nameru samo da izvedu tipični teroristički akt - gde se puca na nekog pojedinca ili se u zasedi dočeka neko vozilo, a zatim se brzo povlači sa lica mesta.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: I mislim da je jasno iz vašeg opisa da se ovde ne radi o ravnopravnim snagama, zar ne?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ne. Srpske snage su bile znatno brojnije od OVK.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako možete sada da pogledate u tabulator broj 30, dokument Komande Prištinskog korpusa od 8. avgusta nosi oznaku ERN 03078583. Upravo smo pogledali izveštaj 15. Oklopne brigade. Ovo je sada izveštaj 549. Motorizovane brigade za malo duži period - od 18. jula do 16. avgusta. Možete li da nam kažete o čemu ova brigada izveštava Prištinski korpus?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Izveštaj ove brigade je sličan izveštaju 15. Oklopne brigade, kada su se vodila borbena dejstva zajedno sa MUP-om u periodu od 18. jula do najmanje 6. avgusta. To je bio period za koji je Prištinski korpus tražio da bude izvešten. Štab Prizrenske ili 549. brigade se nalazi u Prizrenu/Prizren, a područje koje pokriva prostire se do Đakovice/Gjakovë, Orahovca/Rahovec i dalje do albanske i makedonske granice.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Negde na sredini te stranice piše: "Naša borbena grupa koja je bila angažovana imala je u sastavu: komandu, odeljenja veze, izviđački vod, vod Vojne policije, vod borbenih vozila M-83, tenkovski vod, PAT, protiv-vazdušni tenk 30/2 milimetra, haubički vod 122 milimetara i pozadinsko odeljenje." Neka od opisanih naoružanja su različita od onih opisanih u prethodnom dokumentu. Ukoliko možete, recite nam o kakvoj se ovde vrsti naoružanja radi i na koji način se ono koristilo u borbi?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Sve to spada pod termin teškog naoružanja koji je dobijeno iz onih komponenti brigade koje su bile iskorišćene za stvaranje privremene borbene grupe. Dakle, na primer, tenkovski bataljon koji je bio u sastavu brigade bi bio priključen borbenoj grupi. Oni su imali tenkove. Tu se ne navodi koja vrsta tenkova, ali imali su tenkove T-55 koji su korišćeni u napadu na bunkere i utvrđene položaje. Haubički vod, to je artiljerijska jedinica sa šest takvih oružja, i taj haubički vod se obično razmešta na 10 kilometara udaljeno od cilja. Teško je da se to kaže za Kosovo/Kosovë, ali može da se postavi 10 kilometara i dalje udaljeno od cilja, odakle se lansiraju artiljerijske granate na konkretne ciljeve. Ponekad se

koriste za stvaranje vatrenog zida sa male udaljenosti direktno na cilj, tako da može opet da se koristi protiv utvrđenih položaja.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. Samo da ovo na trenutak pogledamo. Ovde se govori o različitim jedinicama te brigade, različitim *SAJ* jedinicama, MUP jedinicama. Ukoliko možete da nam kažete, otprilike koliko je ljudi bilo uključeno u borbena dejstva opisana u ovom izveštaju? Slobodno to pogledajte ukoliko vam je potrebno?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Vrlo grubo, negde oko 500 ljudi ili čak i više. Sve je zavisilo od broja ljudi u odredima MUP-a. Jedna četa PJP je imala od 120 do 150 ljudi, a odred se sastojao od 4 do 7 četa.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam. Ako sada možete da pogledate još jedan izveštaj za isti period 125. brigade za period od 25. jula do 6. avgusta. To se nalazi u tabulatoru broj 31. Dokument nosi oznaku ERN 03077366. Još jedan brigadni izveštaj. Tu se na više mesta pominju odredi PJP. Neću od vas da tražim da ponovo prođete kroz svu tu različitu vrstu naoružanja, ali ću vas zamoliti da prokomentarišete ono što se vidi iz ovog izveštaja a u vezi sa dejstvima brigade i jedinica MUP-a tokom julske ofanzive?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ovde se vidi da je 125. brigada u stvari izvršavala ista borbena dejstva kao i ostale spomenute brigade, ali u svojoj zoni odgovornosti, koja je pokrivala severni deo Kosova/Kosovë – od zapadne granice do same Srbije. Tu se vidi da je brigada delovala u saradnji sa MUP-om.

TUŽILAC NICHOLLS: Časni Sude, mislim da sam propustio da ponudim na uvrštavanje u dokaze članak *New York Timesa*. Nisam siguran da li sam to uradio. Onj se nalazi u tabulatoru broj 47. Želeo bih da to bude uvršteno u dokazne predmete. Nije uvršteno u izveštaj, izvinjavam se.

SUDIJA PARKER: Tabulator broj 47 se uvrštava u spis. Ali samo trenutak. Gospodine Harvey?

ADVOKAT HARVEY: Jednom mi je savezni sudija rekao: "Sve vesti koje odgovaraju, mi objavimo" i na toj osnovi se mi ne protivimo uvrštavanju ovog članka *New York Timesa*.

SUDIJA PARKER: Uvrštava se u spis.

sekretar: Tabulator broj 47 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P233.

TUŽILAC NICHOLLS: Hvala vam. Ja se izvinjavam što smo morali da se vratimo na ovo.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: A sada da na brzinu prođemo kroz dokument koji se nalazi u tabulatoru broj 32. Dokument nosi oznaku ERN L0105347, izveštaj 243. Motorizovane brigade od 8. avgusta upućen Komandi Prištinskog korpusa. Ponovo se radi o periodu od 25. jula do 7. avgusta. Najviše me zanime sektor "C". Ako možete da nam kažete šta sledeće znači: "BG-3 izvodila je samostalno borbena dejstva bez saradnje sa Snagama MUP-a. Bobrena tehnika VJ angažovana je po svim pravilima borbe. Dejstvovala je samo u krajnjoj nuždi po skloništima, saobraćajnicama i bunkerima i utvrđenjima šiptarskih terorista. Bobrena vozila su praćena i obezbeđivana pešadijom uz podršku artiljerijske vatre." Ovo je sve samo po sebi jasno, ali vas molim da nam vi to objasnite?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Jedna od borbenih grupa očigledno nije izvodila dejstva zajedno sa MUP-om tokom ovog perioda, pa se tu opisuje upotreba sopstvenih pešadijskih

jedinica za izvođenje određenih operacija. Obično je rutinska stvar štititi oklopna vozila i artiljeriju upotrebom pešadije. Tu se govori da je korišćena artiljerija za pružanje podrške u dejstvima što je od priličnog značaja, jer artiljerija ima prilično razorno dejstvo i koristi se samo protiv ciljeva koji predstavljaju ozbiljnu pretnju i tipično statičnih ciljeva. Dakle, moguće je da se VJ... OVK ukopala na nekim odbrambenim položajima i da je artiljerija upotrebljena protiv njih.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Hvala vam.

SVEDOK COO – ODGOVOR: Tu gde se govori o Pravidima borbene upotrebe se govori o tome kako se oni angažuju i na koji način smeju da se ponašaju.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Zatim se to nastavlja u tačkama broj 2 i broj 3 gde se tvrdi da su se oni ponašali adekvatno tokom tih operacija. Ako bi sada mogli da se vratimo na tabulator broj 21, saopštenje za javnost broj 49, koji je već ranije uvršten kao dokazni predmet Tužilaštva broj P048, časni Sude. Ovo je saopštenje od 12. jula i u njemu se kaže: "... Borba na Kosovu/Kosovë između OVK i Srpskih okupacionih vojnih i policijskih snaga je dovela do širokih operacija. Jedinice OVK ostvaruju značajne uspehe ostvarujući kontrolu nad objektima od strateškog značaja..."

prevodioci: Molimo vas da usporite zbog prevoda. Hvala vam.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: "... i vitalne važnosti za budućnost Kosova/Kosovë." A zatim se dalje govori o merama protiv kolaboracionista. Možete li da prokomentarišete verodostojnost ovog izveštaja u svetlu izveštaja VJ i Evropske posmatračke misije koje se odnose na juli mesec?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ovo saopštenje potvrđuje ostale izvore koje sam koristio u svom izveštaju. Opisuju se intenzivne i opsežne borbe.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Želeo bih sada da pogledam u...

SUDIJA PARKER: Pre nego što to učinite, da li je ovo pogodan trenutak [za pauzu]?

TUŽILAC NICHOLLS: Da časni Sude.

SUDIJA PARKER: Možete li da date procenu još koliko vam je vremena potrebno za vaše ispitivanje?

TUŽILAC NICHOLLS: Skoro da sam završio, samo još nekoliko dokumenata Evropske posmatračke misije i Kosovske diplomatske posmatračke misije za juli mesec. Definitivno ću danas da završim.

SUDIJA PARKER: (*mikrofon nije uključen*)

TUŽILAC NICHOLLS: Ubrzo ćemo završiti juli mesec časni Sude.

ADVOKAT HARVEY: Ako je to bilo kome od koristi, mi se slažemo da se ovi dokumenti koriste i da budu uvršteni u spis.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Nastavićemo sa radom u 17.55 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Izvolite gospodine Nicholls?

TUŽILAC NICHOLLS: Hvala časni Sude. Želim da kažem kako bi to bilo jasno da se Odbrana složila da se izveštaj i potkrepljujući dokumenti uvrste u dokaze. Zahvaljujem im se na tome. Ali se ne slažu da se izveštaj usvoji bez unakrsnog ispitivanja. I zbog toga imamo i ovo glavno ispitivanje.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Gospodine Coe, skoro da sam završio. Sada ćemo da pogledamo nekoliko izveštaja Evropske posmatračke misije i Kosovske diplomatske posmatračke misije - KDPM za juli mesec. Prvi izveštaj se nalazi u tabulatoru broj 35 od 26 jula i nosi oznaku ERN R025-4238. I iz naslova možemo da vidimo da ovaj dokument govori o srpskoj ofanzivi krajem jula meseca, koja je počela 24. jula i opisuje se kao glavni cilj nastojanje da se ponovo preuzme kontrola nad putem zapadno od Prištine/Prishtinë koji vodi do Peći/Pejë: "Čini se da je glavni cilj Snaga bezbednosti da se kontoliše glavni put zapadno od Prištine/Prishtinë koji vodi do Peći/Pejë gde postoje sukobi između Snaga bezbednosti i OVK na području Lapušnika/Llapushnik, zapadno od kontrolnog punkta u Komoranu/Komoran, kao i na području istočno od Kline/Klinë u blizini kontrolnog punkta u Kijevu/Kijevë." Da li se ovo podudara sa izveštajima brigada koje smo videli da su slali Komandi za period od 26. jula pa nadalje za avgust mesec?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da, tako je časni Sude.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Sledeći nedeljni izveštaj KDPM je od 20. do 26. jula 1998. godine i nalazi se u tabulatoru broj 36. Nosi oznaku ERN R025-3670. I na prvoj stranici KDPM govori o značajnim događajima i zapažanjima. Prva situacija se odnosi na grad Orahovac/Rahovec i o odgovoru Snaga bezbednosti na akciju OVK. Ova akcija počela je malo pre perioda na koji se izveštaj odnosi. Dakle, govori se o akciji koja se dogodila neposredno pre 20. jula, je li tako?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Ako sada pogledamo u odeljak B, to je na četvrtoj stranici, iako stranice nisu numerisane, "Sloboda kretanja/pristupa." I samo da bi bilo jasno onima koji čitaju ovaj dokument - da se skraćenica "SK" odnosi na slobodu kretanja, a skraćenica "SP" na slobodu pristupa, je li tako?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Odeljak B: "20. jula, ekipu Ruske državne televizije su zadržali pripadnici OVK pet časova na području Lapušnika/Llapushnik i pretili su im oružjem. Njihov albanski prevodilac je pretučen i još uvek se ništa ne zna o njemu." Ovo je ponovo u saglasnosti sa dokumentom VJ koji smo gledali a koji govori o kidnapovanjima od strane OVK ?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Da pogledamo sada tabulator broj 38... izvinjavam se, tabulator broj 37. Dokument nosi oznaku ERN R026-0854. To je dokument Evropske posmatračke misije od 26. jula 1998. godine. U celini gledano, ovaj dokument pruža dokaze i

potkrepljuje tvrdnje o oružanim borbama na području Lapušnika/Llapushnik pre 27. jula, da li je to tačno?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC NICHOLLS – PITANJE: Tabulator...

TUŽILAC NICHOLLS: Časni Sude, preostali dokumenti kroz koje sam hteo da prođem se ne nalaze u izveštaju. To su dokumenti koji se nalaze u tabulatorima od broja 39 do broja 46. Svi oni se nalaze u okviru izveštaja EU KDPM ili u izveštajima Evropske posmatračke misije. Tokom pauze, moje kolege su se složile da se ti dokumenti uvrste u spis bez potrebe da se o njima govori sa svedokom, tako da bi njima trebalo da se dodele brojevi dokaznih predmeta, ako možemo?

SUDIJA PARKER: Da. Hajde da identifikujemo svaki od njih.

TUŽILAC NICHOLLS: Da. Tabulator broj 39 nosi oznaku ERN od broja R025-3666 do broja 3667.

SUDIJA PARKER: Prihvata se kao dokazni predmet.

sekretar: Tabulator broj 39 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P234.

TUŽILAC NICHOLLS: Tabulator broj 40 nosi oznaku ERN broj R025-4248. Radi se o izveštaju KDPM od 20. jula.

SUDIJA PARKER: Prihvata se.

sekretar: Tabulator broj 40 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P235.

TUŽILAC NICHOLLS: Tabulator broj 41 nosi oznaku ERN broj R025-6005. Još jedan izveštaj od 20. jula.

SUDIJA PARKER: Prihvata se.

sekretar: Tabulator broj 41 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P236.

TUŽILAC NICHOLLS: Tabulator broj 42 nosi oznaku ERN broj R025-1457.

SUDIJA PARKER: Prihvata se.

sekretar: Tabulator broj 42 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P237.

TUŽILAC NICHOLLS: Tabulator broj 43 nosi oznaku ERN broj R025-1451.

SUDIJA PARKER: Prihvata se.

sekretar: Tabulator broj 43 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P238.

TUŽILAC NICHOLLS: Tabulator broj 44 nosi oznaku ERN broj R025-4247.

SUDIJA PARKER: Prihvata se.

sekretar: Tabulator broj 44 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P239.

TUŽILAC NICHOLLS: Tabulator broj 45 nosi oznaku ERN broj R025-6003.

SUDIJA PARKER: Prihvata se.

sekretar: Tabulator broj 45 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P240.

TUŽILAC NICHOLLS: Tabulator broj 46 nosi oznaku ERN broj R026-0840.

SUDIJA PARKER: Prihvata se.

sekretar: Tabulator broj 46 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P241.

TUŽILAC NICHOLLS: Hvala vam gospodine Coe. U ovom trenutku više nemam pitanja.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Gospodine Harvey?

ADVOKAT HARVEY: Hvala vam časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT HARVEY

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Dobar dan, gospodine Coe. Zovem se Richard Harvey i ja zajedno sa mojim uvažanim kolegom Gregor Guy-Smithom zastupam gospodina Balau koji sedi iza nas u sredini. Samo da znate da će možda i ostale kolege da imaju jedno ili dva pitanja za vas, ali u osnovi ja ovde sada nastupam u ime svih u postavljanju pitanja o vašem radu kao analitičara za ovaj predmet. Da li me shvatate do sada?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da, shvatam.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Hteo bih nešto da vas pitam o tome kako obavljate vaš posao. Vi ste rekli u jednom odgovoru gospodinu Nichollsu na početku vašeg svedočenja da ste se fokusirali na "sukob na Kosovu/Kosovë pre svega u vezi sa srpskim optuženicima protiv kojih smo mi podigli optužnice". Posebno mi je zadržala pažnju vaša upotreba izraza "mi podigli optužnice". Dakle, vi ste u osnovi ovde deo tima Tužilaštva, zar ne?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da, jesam.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A sada je vaša funkcija načelnika Tima za vojnu analizu – TVA, kako mi je na uvo šapnuo gospodin Khan koji razume ovu skraćenicu bolje od mene. Dakle, vi ste na čelu TVA, je li tako?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Koliko ljudi radi za vas?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ukupno 18 ljudi od kojih su 14 analitičari.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A deo vašeg zadatka je i istraživanje kako bi se videlo da li treba podići određene optužnice, a drugi deo istraživanja se odnosi na istraživanja nakon podizanja optužnice kako bi se pronašli dokazi koji bi poduprli optužnicu?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Mi... TVA uglavnom pruža podršku timovima Tužilaštva prilikom podnošenje optužnice, da, to je istina.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Dakle, vi učestvujete u fazi pre podizanja optužnice pružajući informacije koje mogu do toga da dovedu, je li tako?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: I vi posle podizanja optužnice radite na potrazi za dodatnim materijalima koji mogu da potkrepe navode koji se nalaze u optužnici koja je već izneta?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da, tako je. Mi pristupamo pregledu svih materijala za koje smatramo da su relevantni za sukob, mi zato ne gledamo samo u optužnicu.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Fokusirani ste u vašoj ekspertizi pre svega na komandu, kontrolu, strukturu i operacije Snaga VJ i Srpskih snaga. Da li može tako da se kaže?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da. To je uglavnom bio moj posao u Tribunalu.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: I pre nekog vremena vi ste svedočili na suđenju gospodinu Miloševiću, zar ne?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Jesam.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Koje je to bilo godine?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To je bilo... po mom sećanju u septembru 2002. godine.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A do tog vremena vi niste imali zadatak da razmatrate komandnu strukturu OVK, zar ne?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Nisam.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Kada ste prvi put dobili taj zadatak?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Nikada nisam dobio zadatak o komandnoj strukturi OVK.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Vi ste u *Predmetu Milošević* svedočili kako bi izvršili analizu u kojoj je meri gospodin Milošević imao direktnu komandnu odgovornost za VJ, MUP i njihove operacije na Kosovu/Kosovë. Da li je to bio bar deo vaše odgovornosti za taj predmet?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Moj zadatak je bio više opšteg karaktera. Bio je da procenim informacije i da opišem na koji način su naoružane grupe na Kosovu/Kosovë - srpske oružane grupe bile strukturisane, ko je vršio komandu i kontrolu.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A svakako ste se bavili i odnosom te komande i kontrole u odnosu na vrh države i gospodina Miloševića?

SVEDOK COO – ODGOVOR: U određenoj meri da, ali postoji jedan drugi tim unutar kancelarije Tužilaštva koji se bavi rukovodstvom, i on se bavi više analizom političkih pitanja.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: U tom trenutku, vi ste se primarno bavili periodom Miloševićeve optužnice koja se cela odnosi na 1999. godinu, a ne 1998. godinu. Da li je to tačno?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Optužnica se tiče samo 1999. godine, ali dobar deo našeg posla ticao se pregleda dokumentacije iz 1998. godine i perioda pre toga, jer je to bilo neophodno kako bi se opisale Srpske snage.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Kako bi u osnovi mogli da utvrdite kako je došlo do pogoršanja situacije koja je eskalirala 1999. godine, vi ste zato morali da sagledate šta se događalo 1998. godine?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To je samo jedan aspekt, ali i takođe zato da bi opisali način na koji su strukturisane Srpske snage, komanda i kontrola, i sve je to zahtevalo analizu dokumenata iz 1998. godine i perioda pre toga.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Vi ste takođe razmatrali i način na koji su VJ i MUP sprovodili psihološke operacije?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ne, nisam. Nisam bio fokusiran na psihološke operacije.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li ste se bavili paravojnim grupama koje su bile u saradnji ili su imale podršku VJ i MUP-a?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Nisam se bavio ni paravojnim grupama, osim da bi se utvrdilo da li su oni bili ili nisu pod komandom i kontrolom VJ, MUP-a ili bili koje druge srpske komandne strukture.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li ste pokušavali da saznate da li je grupa "Crna ruka" bila u sastavi SAJ, JSO ili neke druge jedinice u sastavu MUP-a?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ne, nisam.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Koje ste vi paravojne grupe istraživali?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Nisam konkretno nijednu paravojnu grupu. Svrha moje analize paravojnih grupa i njihovo učešće bila je ograničena na to da se utvrdi da li su te paravojne grupe bile deo zvaničnog komandnog lanca, ali nisam imao informacije koje su mi bile potrebne. Neke od informacija takođe postoje u izjavama svedoka ili u svedočenjima svedoka koje nisam mogao da koristim, tako da se moj izveštaj ograničio na izjave koje sam imao, i na osnovu toga sam trebao da odredim da li su te grupe bile deo zvaničnog zapovednog lanca ili ne, a rezultat analize je bio da je procenjeno da zvanični komandni lanac nije tolerisao funkcionisanje paravojnih grupa na odmetničkoj osnovi.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Vi naravno znate za koncept uverljivog poricanja, ja pretpostavljam?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Čuo sam za to, da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Kada kažete da oni to zvanično nisu tolerisali, ja mislim da vi tako to i kvalifikujete i da su oni nezvanično tolerisali tu vrstu aktivnosti paravojnih grupa?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ja to nisam mogao da ustanovim jer informacije koje sam imao nisu se odnosile na aktivnosti paravojnih grupa.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Ali vi ste utvrdili da su postojale paravojne grupe koje su "odmetnički delovale", kako ste vi to opisali?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da bi se to objasnilo u vezi sa paravojnim grupama - prisustvo paravojnih grupa se nije tolerisalo na Kosovu/Kosovë tokom 1998. godine i pre toga, sudeći po informacijama koje sam ja imao prilike da vidim. To se nije tolerisalo. Na primer, postojalo je jedno naređenje iz MUP-a mislim 1997. ili 1998. godine u kome je rečeno da treba preduzeti mere na osnovu informacije koju su imali da paravojne grupe pokušavaju da uđu na Kosovo/Kosovë tokom 1998. godine. Dakle, nisam imao druge informacije koje sam mogao da koristim u svom izveštaju. Kao što sam rekao, informacije su se nalazile u izjavama svedoka. Ali ja nisam imao informacije o aktivnostima paravojnih grupa koje bih uneo u izveštaj.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li smo u pravu kada pretpostavljamo da kada vi govorite o paravojnim grupama u tom kontekstu da vi govorite o paravojnim grupama koje bi bile suprotstavljene kosovskim etničkim Albancima?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A ipak su postojale takve grupe koje su na taj odmetnički način delovale tokom 1998. godine?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ja sam naišao na informacije iz kojih bi to moglo da se zaključi.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Jedna od stvari kojom ste se vi zaista bavili, ako mogu da kažem, jeste rasprostranjenost pojave da se oružje delilo civilima od strane VJ i MUP-a?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da, to je tačno. Ja sam se bavio takvim informacijama. I časni Sude, morao bih da objasnim svoj prethodni odgovor. Raniji odgovor je bio da sam na osnovu informacija koje sam imao na raspolaganju bio generalno svestan da su paravojne grupe zaista delovale na području Kosova/Kosovë tokom 1998. godine. Ali da li su one delovale na odmetnički način izvan komandnog lanca ili nisu, ja to ne mogu da kažem.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Vi niste naišli na dokaze koji bi povezali paravojne odmetničke grupe sa zvaničnim strukturama VJ ili MUP-a, ako sam vas pravilno razumeo?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Osim pitanja paravojnog delovanja i pitanja raspodele oružja civilima, vi ste se bavili i načinima na koji su se kršila Međunarodna humanitarna prava od strane VJ i MUP-a?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ja se nisam sa tim bavio u svom izveštaju - da li je došlo ili nije do kršenja Međunarodnog humanitarnog prava.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Ali je bio vaš zadatak da utvrdite da li je došlo njihovim operacijama do kršenja Ustava?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Bio je povezan njihov lanac komande i opisan u njihovom Ustavu.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Ako sam pravilno razumeo vaše svedočenje, čini se da u ovom razdoblju kojim se bavimo, 1998. godina do kraja jula meseca, je VJ delovala sistematski i u kontinuitetu na ilegalnim osnovama i izvan okvira Ustava Savezne Republike Jugoslavije?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ponavljam časni Sude, mislim da nigde nisam došao do takvog zaključka. Ja na primer u svom izveštaju govorim o generalu Perišiću koji je bio Načelnik Generalštaba i kažem da je on u to vreme osećao da je takva situacija.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Moglo bi da se pomisli da je on osoba koja je nešto malo poznavala tadašnju situaciju?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Mogao bi da bude slučaj, ali mi smo primili mnogo suprotstavljenih informacija, a ovde je reč o veoma kompleksnom pravnom pitanju, ako posmatramo zakone SRJ.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: U redu.

SVEDOK COO – ODGOVOR: Tako da ja u okviru svog veštačenja nisam mogao da utvrdim da li se tu zaista radilo o kršenju Ustava ili ne.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Svakako vi tu imate generala koji je imao sveopštu odgovornost za operaciju SRJ na Kosovu/Kosovë, i on je pokrenuo to pitanje nezakonitosti operacija, je li tako?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To je tačno. Ali ja ne bih rekao da je reč o opštem protivpravnom delovanju. Prvenstveno su delovali u pograničnim područjima.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Čini se da je osim VJ i MUP delovao na protivpravnoj osnovi kada je u pitanju bio Ustav Jugoslavije?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Kako sam ja razumeo, tu se ne radi o Ustavu nego o Zakonu o Odbrani koji kaže da u vreme vanrednog stanja ili drugih vanrednih situacija u državi MUP može da bude potčinjen VJ tokom borbenih operacija, ali koliko ja znam, MUP ne može borbeno da deluje ukoliko nije proglašeno vanredno stanje. Možda je i proglašeno... ali ja na to nisam naišao.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Ali, ponavljam, vi ste ipak naišli na dokumente iz kojih se vidi da su generali bili ozbiljno zabrinuti zbog ilegalnog delovanja MUP-a i upotrebe civila koji nisu smeli da deluju na takav način?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To je bilo mišljenje generala Perišića u vezi načina na koji je delovala Zajednička komanda.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li je po vama general Perišić u ovom pitanju potpuno izgubio razum ili mislite da je on zaista bio zabruinut po tom pitanju?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Po mojoj proceni, general Perišić je imao razumljive razloge za zabrinutost da VJ deluje izvan formalne procedure obično prisutne u to vreme u političkom sistemu SRJ, koji je bio potreban kako bi VJ mogla da deluje na takav način. Ali možda je to bio Miloševićev način delovanja. Možda su postojali neki drugi razlozi. Ja nisam ekspert kada je u pitanju zakon i Ustav SRJ i ne mogu po tom pitanju da se odredim.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: U redu. Hvala vam. Sada ću da vam postavim čitav niz pitanja koja proizilaze iz vašeg svedočenja u *Predmetu Milošević* u tu svrhu.

ADVOKAT HARVEY: I u tu svrhu časnici Sude mi smo pripremili kopiju kompletnog svedočenja ovog svedoka. Ne mislim da trebate da budete s tim u vezi zabrinuti, jer smo mi izdvojili stranice o kojima nameravamo da govorimo. Mislim da je to svedočenje bilo 11. septembra 2002. godine, ako se dobro sećam. Molim da se ove kopije daju sudskom pomoćniku. Hvala vam.

prevodioci: Molimo vas da i prevodioci takođe dobiju kopije.

ADVOKAT HARVEY: Nastojacu da ne preskacem mnogo u vezi ovoga.

SUDIJA PARKER: Sačekacemo dok i prevodioci dobiju svoje kopije gospodine Harvey.

ADVOKAT HARVEY: Da, svakako.

SUDIJA PARKER: Molili su da im pomognemo.

TUŽILAC NICHOLLS: Samo pitam časni Sude, ne ulažem prigovor, ali ukoliko svedok bude osećao da je potrebno da pogleda i druge delove svog svedočenja, bilo bi potrebno da mu se to predoči kako bi on mogao da pruži kompletan odgovor.

ADVOKAT HARVEY: Da, svakako.

SUDIJA PARKER: Možda možemo da sačekamo i vidimo da li će to da bude relevantno gospodine Harvey?

ADVOKAT HARVEY: Da, mi to ovde imamo ukoliko se pokaže da je potrebno. Svi sada imaju kopije, koliko sam shvatio

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: I gospodine Coe samo da ponovim ono što je rekao časni sudija Parker, vi u svakom trenutku možete od nas da dobijete kompletno svedočenje ukoliko vam bude potrebno. U redu?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Hvala vam.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Prva stvar od koje želim da krenem se nalazi na stranici broj 9992. u redu broj 18, a nalazi se na trećoj stranici transkripta koji mi ovde imamo i nastavlja se do stranice broj 9993, do 12 reda. Želim da vas pitam o snagama koje su delovale u okviru Jedinice za Specijalne Operacije. Ako pogledamo prvi red na stranici broj 9993, MUP govori o tome da je "... Služba Državne bezbednosti odgovorna generalno govoreći za kontra-obaveštajne zadatke." Ovde se takođe govori i o Jedinici za Specijalne operacije ili skraćeno JSO, koja se ponekad nazivala i *Crvenim beretkama* ili *Frenkijevcima*. Doći ćemo do SAJ detaljnije nešto kasnije. Želim samo da vas pitam u vezi sa *Frenkijevcima*, da li se tu govori o Frenkiju Simatoviću iz JSO?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: I to...

SVEDOK COO – ODGOVOR: Izvinite časni Sude. Odnosi se na Frenkija Simatovića. Ali kakvu je ulogu imao Frenki Simatović nije baš sasvim jasno. On je imao ulogu unutar ministarstva, odnosno odeljenja unutar ministarstva. Nisam siguran da li je on bio unutar jedinice JSO ili nije. Ja mislim da nije.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A ko su onda bili ti *Frenkijevci*?

SVEDOK COO – ODGOVOR: JSO je bila specijalna jedinica u sastavu srpskog MUP-a, odeljenje srpskog MUP-a poznato kao Služba Državne bezbednosti. Veoma je u tome bila slična SAJ kao elitna jedinica. Bila je naoružana teškim naoružanjem. Imala je slične zelene kamuflažne borbene uniforme koje su nosile trupe SAD. Imali su oklopne transportere i teško naoružanje. Onaj ko bi ih video, mogao je da pogreši zbog uniforme u proceni da se tu radi o vojnoj jedinici.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Na osnovu njihovog izgleda, oni se ni po čemu nisu razlikovali od vojnih jedinica?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Jesu. Uniforme su bile drugačije i imali su različite oznake.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Ali u stvari, reč je o velikoj sličnosti?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Ta jedinica je bila ozloglašena zbog izvršenja teških kršenja ljudskih prava, zar ne?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ja sam svakako čitao takve navode, ali nisam naišao ni na kakve informacije koje bi tome išle u prilog, zbog čega o tome nisam ni pisao u svom izveštaju.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li ste možda tokom vašeg istraživanja pročitali knjigu koju je napisao Tim Judah: *Kosovo/Kosovë, rat i osveta*?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da, pročitao sam tu knjigu jer me je generalno interesovala.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li se sećate odlomka iz te knjige u kom se opisuje napad koji su izvršili *Frenkijevci* u Dečanima//Deçan na radnike obližnje električne centrale kada su ih tom prilikom presreli i ubili ljudi u crnom? Da li se sećate toga?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ne sećam se. Ali ja bih bio prilično skeptičan u vezi tog podatka osim ukoliko se ne utvrdi da se tu zaista radi o *Frenkijevcima* ili o JSO.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Možda ćemo u kasnijoj fazi moći da iznesemo neke dokaze s tim u vezi. Činjenica je da je JSO izvršavala napade koji su bili smišljeni tako da se čini da je napade izvršila OVK kako bi zadobila lošu reputaciju. Da li se slažete da se to događalo?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ne mogu da se složim. Ja ništa nisam video što bi me navelo da se složim s tim.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Niste ništa od toga videli?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ništa.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Sada bih želeo da pređemo na temu naoružavanja civila. To se planiralo najmanje u maju mesecu 1998. godine. Da li se slažete?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Slažem se.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: To je i naređeno da se sprovede ne kasnije od juna meseca 1998. godine. Da li se slažete?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A po naređenju, to je trebalo da se izvrši do 1. jula 1998. godine. Da li se sa tim slažete?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da, to je tačno, prema dokumentima koje sam video.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Vi ste o tome već u određenoj meri govorili, a sada ću vas zamoliti da pogledate stranicu broj 9997, red broj 24... Mislim u stvari na stranu broj 9996, red broj 24, a to i postoji. Tu vam gospodin Nice u ime Tužilaštva u *Predmetu Milošević* postavlja pitanje o vašoj upotrebi reči "zasićen", i kaže: "Vi ste koristili reč "zasićen" kada ste rekli da je koncept lokalne odbrane osiguravao da je Kosovo/Kosovë

bilo zasićeno naoružanim organizacijama. U istom paragrafu vi kažete da je zajednički koncept Snaga SRJ i Srpskih snaga bio da jedinice deluju po ovlašćenju predsednika." Pitani ste šta ste mislili sa izrazom "zasićen", i vi ste odgovorili: "Ta reč naglašava da na Kosovu/Kosovë odgovornost za pitanje odbrane nije imala samo redovna vojska -VJ i u velikoj meri borbene jedinice MUP-a, već su takođe u okviru toga imale ulogu i lokalne jedinice u odbrani gradova i sela – dobro organizovan sistem lokalne odbrane, a taj je sistem bio integrisan u federalni sistem komandovanja koji sam opisao na drugom mestu u dokumentaciji..." Sada bih hteo da vas pitam, i molim vas da pročitate ovu stranicu do kraja kako bi imali kompletnu sliku, a da ja ne bih javno čitao. Koncept lokalne odbrane nije nešto što bi vi kao vojni profesionalac prihvatili. Da li može tako da se kaže?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ne, to ne može tako da se kaže.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: To ne može da se kaže? Izvinite, da li vi to ne možete da prihvatite ili nije u redu da se kaže da ne možete da prihvatite?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Ja ne mogu... Ja ne bih rekao da ja to ne bih prihvatio.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Način na koji je to primenjivala VJ i MUP, da li bi to prihvatili?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Pretpostavljam...

TUŽILAC NICHOLLS: Ulažem prigovor na ovo. Ne znam šta zastupnik misli pod "prihvatiti koncept". Možda bi to moglo da se na drugačiji način pita.

ADVOKAT HARVEY: Drago mi je što to mogu da učinim na precizniji način.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Taj lokalni koncept odbrane je značio da je Kosovo/Kosovë bilo zasićeno oružjem u rukama Srpskih snaga i onih civila kojima su oni jedino verovali. Da li je to tačno?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Delimično tačno. Moram da kažem da ne mogu da komentarišem u kom obimu je postojao lokalni koncept odbrane 1998. godine. Sasvim sigurno je da su postojala naređenja da se identifikuju ljudi kojima bi se dalo oružje, i postojala su uputstva Zajedničke komande iz jula meseca u kom se taj koncept detaljnije objašnjava. Neki dokumenti u mom izveštaju sugerišu da su oni... da je to funkcionisalo, ali ne znam u kojoj meri je taj koncept funkcionisao tokom 1998. godine. Što se tiče civila, postojali su i drugi elementi u konceptu civilne odbrane, i taj... lokalne odbrane, postojala je struktura civilne odbrane koja je bila u okviru službene strukture Ministarstva Odbrane, čiji je zadatak bio, kao što sam ranije rekao, da štite vitalne objekte, između drugih stvari. Postojala je i odredba u zakonu u vezi njihovog naoružanja. Oni su imali obuku i imali su zvaničan lanac komandovanja. Ja sam video dokumente iz kojih to proizlazi da u okviru zvaničnih institucija postoje i naoružani civili, ali su ti civili bili obučeni i integrisani u službeni lanac komande. Oni su bili po mom saznanju uvek unutar civilne odbrane, MUP-a, a moguće i VJ.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Ovde se jako puno pridaje značaja dokumentima koji potiču iz VJ, zar ne?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Većina tih dokumenata koji su podudarni sa drugim dokumentima, bar u ovom izveštaju za ovaj predmet, oni nisu svi nastali u VJ a da govore o civilnoj odbrani. Imali smo dokumente iz raznih izvora, tako da sam prihvatio da su pouzdani u određenoj meri.

ADVOKAT HARVEY: Da li možemo da pogledamo jedan dokument za koji sam tražio da se kopira i podeli. Dokument nosi oznaku ERN K022-7997, a prevod tog dokumenta se nalazi pod brojem 03078003. Ako to može da se podeli? Hvala vam.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Prednost ovog procesa raspodele je što nam svima pruža priliku da pogledamo sam dokument gospodine Coe. Reč je o naređenju koje je uputio general Pavković 26. juna 1998. godine o distribuciji oružja, između ostalog i civilnom stanovništvu. Da li je to tačno?

SVEDOK COE – ODGOVOR: Samo da na brzinu pogledam to.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Izvinjavam se, nisam čuo šta ste rekli?

SVEDOK COE – ODGOVOR: Izvinite, samo da na brzinu pogledam dokument.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Shvatam. Paragraf broj 8 se konkretno navodi: "Zabranjujem formiranje i angažovanje bilo kakvih dobrovoljačkih jedinica izuzev od ljudstva žitelja sela." Da li je to tačno?

SVEDOK COE – ODGOVOR: To je tačno. Ja jedino nigde ne vidim da se pominje podela naoružanja civilima. Govori se o tome da će civili biti uključeni u lokalnu odbranu, ali ne vidim da se konkretno govori o tome da će naoružanje biti predato civilima.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Verovatno ćemo do toga doći ubrzo. Pored toga, ovde se govori o vojnim obveznicima. Da li vam je poznato u kojoj meri je služenje vojnog roka funkcionisalo na Kosovu/Kosovë do kraja 1998. godine?

SVEDOK COE – ODGOVOR: Ne znam detalje, ali znam da je u zakonu postojala odredba da vojno sposobni muškarci starosti od, mislim 18 do 65 ili 55 godina moraju da odsluže svoju državnu obavezu. Razumeo sam da mnogo kosovskih Albanaca nije odslužilo svoju vojnu obavezu.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Sa druge strane, veliki broj Srba i Albanaca koji nisu bili sa Kosova/Kosovë jesu odslužili svoj vojni rok, je li tako?

SVEDOK COE – ODGOVOR: Tako je. Ja ne isključujem i da su kosovski Albanci odslužili svoj vojni rok. Mnogi od njih jesu.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Mi smo svakako čuli da neki od njih jesu. Ali za vojnu komandu je bilo lako da ponovo pozove one koji su već odslužili svoj vojni rok, a znali su na osnovu svoje dokumentacije kome mogu da veruju, ili su bar mislili da njima mogu da povere oružje. Da li mislite da može tako da se kaže?

SVEDOK COE – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Ali ovo naređenje od 26. juna u paragrafu broj 1 propisuje da se naoružanje podeli vojnim obveznicima i da se to uradi bezbedno i u tajnosti. U paragrafu broj 3 se kaže: "Na temelju spiskova, pozvati vojne obveznike koji nisu za služenje vojnog roka u malim grupama u kasarne radi organizovane podele i izdavanja oružja u srpskim i crnogorskim selima. Posebnu pažnju posvetiti merama bezbednosti, tajnosti i disciplini prilikom izvođenja ovog zadatka." Dakle, mnogo brige je posvećeno kako bi se naoružao jedan deo stanovništva protiv drugog dela stanovništva. Da li se slažete?

SVEDOK COE – ODGOVOR: To je tačno. Ja sam to napisao u svom izveštaju za suđenje u *Predmetu Milošević*. Bilo je naznaka da je takođe bilo i Albanaca koji su bili lojalni i u sastavu nekih lokalnih jedinica.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Generalno govoreći, kada su Albanci služili vojni rok, da li može da se kaže da su oni dobijali zaduženja koja nisu bila borbenog karaktera? Da li vam je to poznato?

SVEDOK COO – ODGOVOR: To ne znam u dovoljnoj meri da bih mogao tako da zaključim.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: U svakom slučaju, u paragrafu broj 9 na drugoj stranici vidimo da: "Rok za podelu naoružanja je 1. jul 1998. godine do 18.00 časova..." Dakle, imali su četiri dana da to oružje raspodele, je li tako?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Da li se slažete da to onda pokazuje da su pripreme bile već uveliko izvršene kako bi bili spremni da izvrše naređenje čim se ono izda?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Želeo bih da sada pogledam sa vama vaš iskaz na stranici broj 10100, počinje u redu broj 22. Verujem da se ovo odnosi na tabulator broj 6 vašeg izveštaja. Reč je o naređenju Petra Ilića, načelnika Uprave za odbranu, na osnovu koga načelnici odeljenja i sekcija moraju odmah da uspostave kontakt sa opštinskim rukovodiocima i da se pobrinu oko sastavljanja spiskova radi naoružavanja stanovništva. Reč je o naređenju od 21. maja, što ste vi već rekli tokom glavnog ispitivanja, je li tako?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Dakle, vi bi se složili da ovo naređenje od 21. maja naznačava da su vršene pripreme za naređenje koje je trebalo da stigne 26. juna, a koje je trebalo da se izvrši do 1. jula – da se naoružaju određeni delovi stanovništva protiv drugih delova stanovništva?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Govorimo o istoj temi. Ja ne mogu da kažem da li su naređenja od juna i jula meseca direktno proistekli iz majskog naređenja, ali veza postoji.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: A sada želim da vam postavim nekoliko pitanja u vezi sa tabulatorom broj 8. Radi se o dramatično upozoravajućem pismu generala Pavkovića koje je uputio kolegijumu komandanata Treće armije. Zamoliću vas da sa mnom pogledate stranicu broj 10023, u redu broj 11, na kojoj se govori o tom pismu. Tu, u redu broj 11 piše: "Uprkos naoružavanja stanovništva, taj faktor u sistemu borbe protiv terorizma nije bio uključen." Drugim rečima, naoružavanje stanovništva nije bilo uključeno u otpor protiv terorističke borbe. Da li ste me razumeli?

SVEDOK COO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Kada ste kasnije svedočili na stranici broj 10094, od šestog do jedanaestog reda, vi ste rekli u redu broj 11...

SVEDOK COO – ODGOVOR: Mislim da nemam stranicu broj 10094.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Izvinjavam se. 10094.

SVEDOK COO – ODGOVOR: Moj primerak preskače od strane broj 10088 do strane broj 10103.

ADVOKAT HARVEY – PITANJE: Sasvim ste u pravu. Moja je greška. Nisam zatražio da se ta stranica kopira. Da li mogu da vam postavim pitanje i da vidimo da li ćete to da

prihvatite. Ukoliko ne, možemo da dobijemo referencu za tu stranu kako bi vam je pokazali. Vi govorite o tom pismu...

TUŽILAC NICHOLLS: Ja imam stranicu broj 10094, ukoliko želite da to pokažete svedoku.

ADVOKAT HARVEY: Zaista vam puno hvala. U svakom slučaju, mi imamo čitav transkript, zar ne? Gde se on nalazi?

SUDIJA PARKER: Gospodine Harvey?

ADVOKAT HARVEY: Časni Sude?

SUDIJA PARKER: Lično bi mi odgovaralo da napravimo pauzu nešto ranije. Ja to ne želim da uradim gde ne bi bilo dobro da vas prekidamo, ali s obzirom da se traži stranica, ja to spominjem jer bi ovo možda bio pogodan trenutak?

ADVOKAT HARVEY: U tom slučaju ja mislim da i meni odgovara kao i vama časni Sude.

SUDIJA PARKER: U redu. Nastavljamo sa radom sutra u 14.15 časova.

Sednica završena u 18.54 h.

Nastavlja se u sredu, 13. aprila 2005. godine u 14.15 h.

